BIBLIOTHECA UNIVERSITATIS LEIDENSIS

CODICES MANUSCRIPTI

II

CODICES SCALIGERANI

(PRAETER ORIENTALES)

LUGDUNI-BATAVORUM
E. J. BRILL. — 1910.

Josephus Scaliger Jul. Caes. F.

BIBLIOTHECA UNIVERSITATIS LEIDENSIS

CODICES MANUSCRIPTI

II

CODICES SCALIGERANI

(PRAETER ORIENTALES)

LUGDUNI-BATAVORUM
E. J. BRILL. — 1910.

Lugd. Bat. ex typographeo E. J. BRILL.

Iosephus Iustus Scaliger, qui d. 21 m. Ian. 1609 diem supremum obiit, testamento libros manuscriptos fere omnes Bibliothecae Lugduno-Batavae legavit. Recensentur autem in catalogis a. 1612 p. 79—88; a. 1640 p. 163—172; a. 1674 p. 276—283 Orientales, p. 391—395 ceteri; a. 1716 p. 404—405 Hebraici, p. 409—491 ceteri Orientales Scaligerani, intermixti aliis codicibus Orientalibus Lugduno-Batavis, p. 339—343 Scaligerani Graeci et Latini.

In catalogo a. 1674 codices aliis numeris ac nunc designantur, quam ob rem hic quoque, ut in Vulcanianis factum, numeri utriusque catalogi comparandi causa inter se oppositi sunt:

Catal. 1674.	Num. hodierni.	Catal. 1674.	Num. hodierni.	Catal. 1674.	Num. hodierni.	Catal. 1674.	Num. hodierni.
1	3	16	30	31	38	46	59
2	2	17	19, 20	32	40	47	60
3	4	18	33	33	42	48	27
4	15	19	36	34	44	49	62
5	5	20	26	35	45	50	63
6	14	21	6	36	47	51	64
7	13	22	7	37	48	52	65
8	16	23	8	38	50	53	66
9	18	24	?	39	52	54	69
10	17	25	22	40	58	55	68
11	1	26	21	41	55	56	70
12	28	27	9	42	53	57	71
13	24	28	10	43	49	58	61
14	25	29	39	44	56 A	58 Fragm.	?
15	29	30	41	45	43		

Qui in catalogo sequuntur codices nullo numero designantur; primo singulorum titulorum verbo hic igitur indicandi sunt:

Catal. 1674.	Num. hodierni.	Catal. 1674.	Num. hodierni.
Heronis	12	Notarum	11
Quintiliani	47	Euclides	Idem videtur qui supra 36
Liber	?		(= Catal. 1674 n⁰. 19)
Pauli	?	Emendationes	57
Scholastica	38	Pandectae	31
Liber	46	Auctores	?
Marius	37	Inscriptiones	60
Quaterniones	21		

Non iam inveniri potuerunt codices catal. 1674 n. 24 Valentis Antioch. Anthologia, n. 58 Fragmenta et codd. sine num.: Liber idiomate barbaro-graeco, Paulus Venetus de Terra sancta et Auctores duo Graeci mss., qui tamen, praeter Valentem et Paulum Venetum, fortasse nunc alio ac tunc nomine recensentur.

Codices nunc num. 21, 36, 38, 47, 60 designati bis in catal. 1674 nominantur; horum codd. 21 et 36 errore bis recensiti videntur, quum aliorum singulorum utroque loco altera pars describi videatur, ut verisimile sit, hosce codd. post annum 1674 demum compactos esse.

Non inveniuntur in illo catalogo complures codices, qui tamen in catal. 1716 iam recensiti sunt. Cave inde concludas, hosce codd. non ab ipso Scaligero legatos fuisse; parum accuratae codicum descriptioni lacuna adscribenda videtur.

In catal. 1716 codices iisdem quibus nunc numeris designati sunt. Codices illius cat. n. 41, 59, 66 in novo hoc catalogo non iam habentur: inter libros typis impressos relati sunt; codicis 25 pars, quae fragmenta Grammaticae Persicae continet, inter codices Orientales relata n. 2019 insignitur (Catal. Codd. Orientalium V, 152); cod. 41 B iam inde ab anno 1836 deest. Econtra non habet catalogus 1716 codices 60 C, 74, 75, 76, 77. Horum 74 ex Orientalibus huc translatus; 76 et 77 constant chartis, quae alibi latebant, nunc in unum collectis; 60 C ex Scaligeranis aberrasse et post longas tandem ambages ad pristinam sedem rediisse videtur. Utrum 75 revera Scaligeranus codex sit necne, dubitatur; in catal. 1640 p. 195 inter mss. alterius originis recensitus est.

Codices Orientales in novo hoc catalogo non recensentur; descripti

sunt in Catalogo codd. Orient. Bibl. Acad. Lugduno-Batavae qui, auctt. Dozy, de Jong, de Goeje, Houtsma a. 1851—77, sex voll., prodiit, et in altera editione illius cat., auctt. de Goeje et Houtsma, cuius vol. I et II a. 1888 et 1907 edita sunt.

Scaliger, uti dictum est, libros mss. fere omnes testamento Bibliothecae Lugduno-Batavo reliquit. Ipsum testamentum ubi lateat nescitur. Apographis usi ediderunt: primum A. Magen, Documents sur Jules-César Scaliger et sa famille p. 75 (Recueil des Travaux d. l. Soc. d'Agricult., Sciences et Arts d'Agen, 2. Série, Tome III, 1875), deinde G. N. du Rieu cum praefatione et annotationibus in Handelingen en Mededeelingen van de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde, 1880/1 p. 131, secundum apographum anonymi, quod servatur in codice Leidensi Perizoniano 4° n. 5, ad cuius apographi fidem tertio hic editur.

Au nom de Dieu un en Trinité.

A ☧ Ω

Comme ainsi soit qu'un chacun est tenu cependant qu'il luy est loisible en cette vie, veu l'incertitude d'icelle, de laisser aux siens un tesmoignage de sa derniere volonté, et ordonner de ce qu'il veut estre faict en ses biens apres son decez:

Ie Joseph della Scala, fils de Messire Jules Cesar, estant en mon bon sens, et rassis d'entendement, ay escrit de ma propre main cette declaration de la derniere disposition de mes affaires:

Et avant toutes choses, ie ren graces a Dieu de ce qu'il luy a pleu par les rayons de sa verité chasser les tenebres de mon entendement, ne permettant que ie croupisse au profond sommeil de superstitions. Et par ce, ie prie nostre Seigneur Jesus Christ son fils eternel de toute Eternite, seul appuy et garant de nostre salut, de me faire la grace que ie puisse perseverer constamment en cette teneur de foy, iusques au dernier moment de ma vie, si qu'estant delivré de cette prison corporelle, nettoyé de mes iniquitez par son tres precieux sang, luy plaise m'accueillir en son repos, et en la ioye destinée a tout fidelle Chrestien; a qu'oy ie m'atten, le croy et l'espere ainsi, fondé sur sa promesse, non obstant l'infiny nombre de pechez qui m'environnent.

Et combien que mes facultez soyent grandement attenuées, tant par la perfidie de quelques miens domestiques, que par l'iniure des guerres civiles, dont ie suis reduit a ne pouvoir disposer que de bien peu, tant en ce pays de Hollande, qu'en Guyenne, lieu de ma naissance et de mon patrimoine, neantmoins i'institue de tous et chacuns mes biens mon heritiere universelle Anne della Scala ma soeur, en tous mes biens meubles et immeubles, que ie puis posseder ou possede en Agennois; que si elle vient a defaillir devant mon decez, ie luy substitue son fils Joseph Charrier, et a luy semblablement sa cousine germaine Marguerite de Cantarel, fille de ma soeur Bertrande.

Touchant ce que ie possede en ce pays de Hollande, si la volonté de Dieu est, que i'y meure, ie legue a Jonas Rousse mon serviteur oeconome, tous les meubles que i'ay ceans, toute utensile d'estain, cuivre, leton, landiers, pots, chaudieres, tout arroy de cuisine, vaisselle, escuelles, plats, assietes, tout ouvrage de bois, chalits, coffres, arches, casses ou garderobbes, tables, buffets, chaires, selles, et banqs, linge tant de lit que de table, chemises, habillement de drap et de soye, couvertures et garnitures de lict et tapis. Semblablement tout ce qui sera trouvé apres ma mort de provision, comme vin, cervoise, chair salée, bois a brusler, turves. Ensemble toutes les planches qui sont a moy, comme collis, de ma librairie, ce que le dit Jonas Rousse aura pour son loyal service, et la fidelité dans laquelle il s'est tousiours comporté en mon endroict, iusques a present. Et entends que le dict Jonas en face ce qu'il luy plaira, ou en retenant les dictes meubles, ou en les vendant pour de l'argent qu'il amassera de la vendition, en nourir luy, sa femme et ses enfants. En outre, de l'argent qu'il trouvera dans le bahu de ma chambre, ie legue a Anna ma jeune chambriere trente fleurins une fois payé, outre le salaire annuel qu'elle reçoit de moy. Item du mesme sac des deniers qui s'y trouveront, ie legue cent fleurins aux pauvres de nostre eglise Françoise, une fois paye. Du reste de l'argent en soit faite la despense de mes funerailles, lesquelles i'ordonne estre faites aux moindres frais que faire se pourra, en retranchant toute superfluité et vanité. Je ne doy rien a homme vivant et encores, Dieu mercy, mes crediteurs ne sont point venus a ma porte pour me semondre de payement. Toutesfois, si par mesgarde ou oubliance, ou aultre cas, il restoit quelque chose a payer, qu'il y soit pourveu de l'argent du dict sac, duquel ce qui restera de net, toutes charges acquitées, Jonas Rousse le prenne pour luy, et en face son propre.

Touchant la bibliotheque, laquelle selon mes petites facultez ie laisse bien fournie, ie legue a l'Academie de cette ville de Leyden tous mes livres de langues estrangeres, Hebraics, Syriens, Arabics, Aethiopiens, lesquels livres sont contenus dans le Catalogue que i'ay adiouste a la copie latine de ce mien testament, et que i'entens estre une partie ou appendence de mon dict testament, ou servir de supplement en façon de codicille. Le catalogue de tous les livres de ma Bibliotheque dont i'en distribue ceux qu'il m'a semblé bon a mes amis en une roolle, que i'ay faict signer au notaire devant tesmoings, lequel roolle ie veux qu'il ayt vigueur de codicille, est dans mon poulpitre verd, sur lequel i'ay accoustumé d'escrire. I'ay mis a part les Escritures de mon Pere, ensemble les Commentaires in Aristotelem de historia animalium; lesquels commentaires ie prie le Sier Heynsius de vouloir lire soigneusement, et reconnoistre, et apres avoir corrigé l'escripture, les mettre en lumiere, munis de tels Prolegomena que bon luy semblera. Et advenant que le dict Sieur Heynsius ne les puisse faire imprimer, ie veux qu'ils soyent gardez dans la librairie de l'Academie de cette ville de Leyden, iusques a ce qu'il se trouve homme idoine pour s'acquitter de cette charge. Les autres escrits qui se trouveront aprez ma mort, tant de mon pere que miens, ie ne veux, ny ne permets qu'ils soyent mis en lumiere, d'autant qu'ils sont imparfaits et sans disposition aulcune, ny qu'ils soyent maniez d'aucun, ou qu'on les tire hors de la librairie de cette Academie. Quant aux livres qui resteront apres que les Sieurs Mylius, Heynsius, Baudius et autres miens amis en auront retiré ceux qu'il auront trié pour eux, ie veux que Jonas Rousse les vende a l'encan, et que l'argent qui en proviendra de la vente, soit totalement a luy [1]).

---

1) Vendidit Jonas mense Martio libros Scaligeranos. „Catalogus librorum bibliothecae Illust. Viri Iosephi Scaligeri Iul. Caes. f. quorum auctio habebitur in aedibus Ludovici

Touchant ce peu que i'ai d'or, ou argent en oeuvres, ie legue au Sieur Isaac Casaubon, soübsmaistre de la librairie du Roy, une coupe d'argent dorée, avec son estuy, que les Messieurs des Estats de Zeelande m'ont donné. Item ie legue a mon cousin Jacob Secondat des Rocques, escuyer Seigneur de Montesquier, gentilhomme ordinaire de la chambre du Roy, lieutenant du regiment de Monsieur de Chastillon, ma chaine d'or, avec le pendant d'une medaille des Provinces Unies. Au Sieur Daniel Taffin Torssay ie donne une medaille d'or, pesant 33 escus, attachée a un cordon de soye noire, avec un anneau attaché ensemble. Ie legue une autre medaille portant l'effigie du Seigneur Zamoski, grand Chancelier de Pologne, au Sieur Hugo Grotius advocat fiscal de Hollande. A madamoiselle Elisabeth de Bricquemaut, ma bonne fille, estant au service de Madame la Princesse d'Orange, ie legue mes deux salieres d'argent doré, avec une fourchette d'argent, et une dousaine de cueillers, et toute ma vaisselle de pourcellaine. Au Sieur Heynsius professeur en cette Academie, ie legue et donne mon bassin et aiguiere d'argent. La medaille d'or du Roy tres chestien Henry IV a present regnant, ie la legue a mon compere le Docteur Everardus Vorstius. Ie donne deux pieces de chaine d'or en façon de brasseletz a Maistre Charles l'Abbé advocat en parlement, en tesmoignage des infinis plaisirs que i'ay receuz de luy. Item de trois tasses d'argent plates, pour servir confitures a la table, la premiere ie la donne au Sieur François Rapheling, la seconde a son frere Justus, la troisiesme, qui est hors, au Sieur Baudius. Les deux oyseaux de paradis ie les donne a mon tres cher amy Monsieur Clusius. La grande main de papier de la Chine ie la donne a Monsieur Gomarus, docteur et professeur en Theologie en cette academie. Le reste qui se trouvera dedans une grand layette, en la casse ou garderobbe qui est en ma chambre, ie le laisse a Jonas Rousse. Item ie laisse mon effigie qui pend a la cheminée de ma chambre a Damoiselle Marie van den Berch, gouvernante de Mes-dames les Princesses Palatines, iadis mon hostesse. De deux miennes effigies faites par Daniel le peintre, qu'on trouvera roollees dans mon coffre, i'en legue une corrigée par Everard a la librairie de l'Academie, et l'autre a Jonas. L'effigie de mon pere en cire, qui est dedans une petite boite, soit baillee au maistre de la librairie de cette Academie, pour la mettre en lieu seur, ou on ne la puisse manier, et en la touchant par trop la gaster. Aussie ie prie Monsieur Gomarus, de donner ordre, que mon Eusebe soit reimprimé, suivant l'exemplaire par moy corrigé, car i'ay vergogne des horribles fautes que les imprimeurs y ont laisse. Mais avant que se resoudre de l'edition, il en parlera premierement a Jehan Commelin et Jude Bonnenuit son neveu, lesquels s'ils entreprennent la besogne, le dict Sieur Gomarus les obligera de la depescher le plustot que faire se pourra, si non, alors il luy sera libre de faire imprimer le livre par qui bon luy semblera. Au dict Sieur Gomarus sera delivré un exemplaire de mon Eusebius non relié, que Jonas luy baillera, affin qu'il puisse mettre au net les corrections que i'ay marquées en mon livre. Davantage ie laisse quelques livres de ceux que i'ay composez, corrigez de ma main et augmentez, lesquels le Sieur Heynsius pourra disposer et corriger selon son iugement, et les faire reimprimer si bon luy semble. Que s'ils ne peuvent estre imprimez, qu'ils demeurent inclus en la librairie de l'Academie. Du reste de mes escrits ie ne veux nullement qu'aucun soit mis en lumiere, comme i'ay touché cy dessus, moins qu'on en face extraict: ains que le tout soit mis dans un tonnelet des escritures de mon pere, et serré dans la bibliotheque de l'Academie. Ie legue a la bibliothecque de

---

Elzevirii, bibliopol. Lugd. Bat. ad diem 2 Martii. Lugduni Batavorum, ex officina Thomae Basson, 1609". (Willems, Les Elzevier p. LVI).

l'Academie mes deux grands globes. Les autres deux ie les laisse a Jonas. Ie donne au dict Jonas ma saliere d'argent, de quoy ie me sers tous les iours, la cueiller emmanchée d'une fourchette, les estuys que ie porte dans ma pochette, avec la pomme de senteur, le tout d'argent, mes espees et pistolet [1]).

Je prie mon cousin le Sieur Secondat de Rocques qu'il face tenir seurement une coppie de ce mien testament, en Guyenne, a ma soeur Anne della Scala, ou a celuy ou celles qui seront mes heritiers, selon la substitution que i'en ay faicte; lequel testament est tout un avec celuy que i'ay escrit en latin, de mesme teneur et dispositions. Si mon cousin n'est point trouve icy, on luy pourra faire tenir en France, en cour, ou la part ou il se trouvera. Je supplie mes tres chers et anciens amis, Messieurs les Raphelings, estre executeurs de mon testament.

Voila ma derniere volonté et ordonnance de mes affaires, signée de ma main, laquelle ie veux estre totalement executée.

Le Seigneur Jesus, pere de nostre salut, me face la grace de mourir en luy, et en la confession de sa verité. Amen.

Plus bas estoit signé a main gauche: Joseph della Scala. Et a droicte: Fait en ma maison, ce dixhuitieme novembre 1608.

La superscription et fermeture estoit telle: Au nom de Dieu. Amen.

1) Haec quoque Jonas vendidit. In exemplari Catal. supradicti, quod servat Bibl. Univ. Kilensis, p. 51 adscriptum: „Ensis Scaligeri" qui fl. 16, et „Bombardula" quae 5 fl. venit.

Scal. 1. Membr. saec. XV, 250 × 180, fol. 18 bipartitis paginis 42 lin. Literae initiales pictae et deauratae; f. 1 magistri Adelardi cum duobus discipulis figura picta et litera init. maior item picta et deaurata. Quaterniones c. reclam.

Adelardi Bathensis Regulae Abaci.

f. 18 est Index manu saec. XVI:
„Libri alcha(n)drei ph(ilosoph)i de astrologia.
Item boecii de arismetica & de musica.
Ite(m) regule abaci s(e)c(un)d(u)m oppinio(ne)m pittagoricor(um)".

Scal. 2. Membr. saec. XII ex., 270 × 190, fol. 276 bipartitis paginis lin. 34. Quatern. numerati cum reclam. Litt. init. coloratae.

f. 1—131 **Eusebii Pamphili Historia Ecclesiastica, ll. IX,** latine, ex interpret. Rufini, cum **lib. X** et **XI** ad eodem Rufino additis.

f. 131′—152′ **Didymi Alexandrini de Spiritu sancto liber,** latine, interprete Hieronymo (= Migne P. G. 39 p. 1033).

f. 153—154′ **Series Episcoporum** Cenomanensium, Pictaviensium, Nannetensium, Cantuariensium, Ambianensium, Bellovacensium, Senonensium, Parisiensium, Aurelianensium, Silvanectensium, Turonensium, Andegavensium. Tempore ultimus qui nominatur est Guillelmus ep. Cenomanensis qui a. 1187 obiit.

f. 154′—276′ **Henrici Huntindonensis Historiarum libri.** Desinit lib. 8 in verba: *non reformidantis fuerit* (Migne P. L. 195 p. 970). Cetera omissa. Praecedit notitia literaria de hoc opere eiusque auctore.

Scal. 3. Graec. Chart. saec. XVI, 230 × 75, fol. 410 lin. 28. Margines satis largi figuris recipiendis vacui relicti sunt.

Pappi Alexandrini Collectionis lib. II—VIII reliquiae. Scaliger notas suas in marg. et inter lineas adscripsit. Inc. *γὰρ αὐτοὺς ἐλάσσονος* cet.

Cf. Pappi Alex. Collectionis quae supersunt ed. Fr. Hultsch I p. VIII, XIV, XX.

Scal. 4. Graec. Chart. saec. XVI, 215 × 110, fol. 137 lin. 29. Tituli rubri.

Apollonii Pergaei Conicorum libri IV priores cum figuris.

In marginibus, item f. 136 et 137 nescio cuius viri docti saec. XVI annotationes mathematicae.

Scal. 5. Graec. Chart. saec. XV, 210 × 130, fol. 336 lin. 31. Duo librarii scripserunt, alter f. 1—152 (vacant. f. 153—156) alter f. 157—336. Prior pars constat quaternionibus num. α′—κ′, altera pars ternionibus num. α′—λ′. Tituli rubri. Codicem correxerunt Scaliger et hic illic Vulcanius.

Procopii Historiarum ll. VIII, scil. de Bellis Persico (f. 1—83), Vandalico (f. 84—152), Gothico (f. 157—336).

Commodante Scaligero usus est hoc libro Hoeschelius, quem vide in praef. edit. 1607 «Lectori». Cf. Procopius ex rec. G. Dindorf I p. v.

Scal. 6. Chart. saec. XVI, 32 fol. f°. Scripsit Scaliger.

Agrimensorum Romanorum fragmenta, cum figuris. Inscr. „Iulii Frontini Siculi Nomina lapidum finalium ab antiquis geometris figuratarum". Inc. *Orthogonius rectus rectum angulum mittit* (= Schriften der Röm. Feldmesser herausg. von Blume, Lachmann & Rudorff I p. 249). Desinit *videtur convenire describimus* (ib. p. 208).

Invenitur f. 22 subscriptio illa: „Hos ego libros .... inveni aede". (de qua vide Röm. Feldmesser II p. 56).

Fortasse descripsit Scaliger librum ex Nansiano codice nunc deperdito (Feldmesser l.l. p. 57).

Cf. Hygini Gromatici liber de Munit. Castrorum ed. Lange p. 20.

Scal. 7. Graec. Chart. saec. XVI, 137 fol. f°. Scripsit Scaliger.

Georgii Chrysococcae Expositio in Syntaxin Persarum.

Scal. 8. Graec. Chart. saec. XVI, 60 fol. f°., ipsius Scaligeri manu.

Tabulae astronomicae. Fol. 1 est Tabula longitudinis et latitudinis insignium urbium, *Κανόνιον τοῦ μήκους καὶ πλάτους τῶν ἐπισήμων πόλεων* (quam sub Georgii Chrysococcae nomine edid. Is. Bullialdus in Geographiae vet. Scriptt. Graec. min., Oxonii 1712, III plag. U.).

Subscr. *θεῷ δόξα. ἀμήν ἐν χριστῷ.*

Scal. 9. Graec. Chart. saec. XVI, 46 fol. f°. Scripsit Scaliger.

Procopii de Aedificiis Iustiniani ll. VI.

Scal. 10. Graec. Chart. saec. XVI, 68 fol. f°.

I. I. Scaligeri Excerpta autographa ex Scriptoribus Graecis historicis et chronographicis, quibus usus est in condendo „Thesauro Temporum".

Scal. 11. Chart. saec. XVI, 74 fol. f°.

I. I. Scaligeri Index in Iani Gruteri Inscriptiones antiquas. Est exemplum primum autographum edit. a. 1602.

Scal. 12. Graec. Chart. 84 fol., ex duobus partibus constans:

I. Fol. 1—47, anni 1547, 250 × 135, lin. 29. Quaterniones c. reclam. Tituli et litt. init. rubrae. Scripsit Ioannes Mauromata.

Heronis Alexandrini Opera geometrica et stereometrica.

f. 1—14 Heronis Definitiones (= Heronis Alex. Geometr. et Stereometr. Reliquiae ed. Hultsch p. 1—40).

f. 14—27 Anonymi Variae Collectiones ex Herone aliisque, nulla distinctione praecedentibus subiunctae (= Hultsch p. 245—279 : 13 ἡ ἐν ῥητορικῇ).

f. 28—36 Heronis Introductiones Stereometricorum (= Hultsch p. 153—171).

f. 36—38 Didymi Alexandrini Mensurae Marmorum et Lignorum (= Hultsch p. 238—244).

f. 38—39 Tabulae Heronianae I et II (= Metrologic. Script. Rel. ed. Hultsch fragm. 4 et 5).

f. 39′—40 Anonymus Alexandrinus de Talentis et Denario (= ibid. fr. 95).

f. 40 Fragmentum de Mensuris (= ibid. fr. 81).

f. 40′—47′ Heronis Stereometricorum collectio altera (= Heronis ... Reliquiae ed. Hultsch p. 172—187).

Subscr. θ(ε)ῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τ(ῶν) αἰών(ων) ἀμήν. Τέλος ἐκ χειρὸς ἐμοῦ ἰω(άννου) τοῦ μαυρομάτῆ αφμζ′ [1547] ἰαννουαρίου ιζ′.

ἱστοροῦσιν οἱ γεωγράφοι — πύργων ξ′ (= Hultsch p. 43 not).

II. Fol. 48—84, saec. XVI, 200 × 120, lin. 22. Quatern. cum reclam. Tituli rubri.

Michaelis Pselli de Corporibus Caelestibus eorumque Motibus liber. Pars indicis deest ~~amissis~~ post f. 48 uno pluribusve foliis.

Usus est hoc codice Is. Vossius ut patet ex inscr. in latere interiore involucri: „Restituit hunc cod. Isaacus Vossius per ampliss. d. Goesium cons. Accepi 8 Maii 1686. Sp(anheim)".

De codicibus Leidensibus Vossio commodatis et post longum tandem tempus, Guilielmo Goesio intercedente, Spanhemio Bibliothecae Leidensis praefecto restitutis, plura inv. in Resol. Curatt. mss. eiusdem anni.

Scal. 13. Chart. a. 1598, 28 fol. f°.

„Tychonis Brahe Stellarum Octavi Orbis Inerrantium accurata Restitutio. Wandesburgi Anno CIↃIↃIIↃ". Scripsit Tychonis Secretarius. f. 1′ est Dedicatio ad Scaligerum, ab ipso Tychone subscripta; f. 2′ Auctoris effigies per aëneam laminam expressa colorataque. Involucrum membranaceum cum Tychonis effigie et armis.

Cf. J. C. E. Dreyer, Tycho Brahe p. 266 sqq.

Scal. 14. Membr. saec. IX ineuntis, 260 × 180, fol. 190 lin. 25. Quaterniones numerati, scriptura quadricolor: nigra, rubra, viridis, purpurea.

Fol. 1 recentius.

f. 2—176 **Eusebii Chronicorum Canones** latine, a Hieronymo versi et aucti. f. 2—4 Hieronymi, f. 4—7′ Eusebii Praefationes, f. 7′—14′ Exordium. Textus incipit f. 15′ et pergit usque ad f. 176, ubi Eusebio subiungitur

f. 176—186′ **Prosperi Aquitani Superadiectum** sive **Chronicon Consulare,** ab anno 379 usque ad 445.

Cf. I. I. Scaliger, Thesaurus Temporum, Animadv. p. 5. Suetonii Reliquiae ed. Reifferscheid p. 23. A. Schoene, Quaestion. Hieron. Capita selecta p. 12. Eusebii Chronicorum ll. ed. Schoene, II p. xi. Th. Mommsen in Hermes XXIV (1889) p. 395. Chronica Minora ed. Mommsen (M. G. H.) I p. 367, 486. A. Schoene, die Weltchronik des Eusebius p. 25, 276. J. K. Fotheringham, The Bodleian manuscript of Jerome's Version of the Chronicle of Eusebius p. 5. Vide etiam N. Archiv d. Ges. f. ält. deutsch. Gesch. I (1876) p. 18.

f. 187 **Collectio Temporum.** *Ab urbe condita — omnes anni nume V milia DCXLV* ex Hieronymo huc translata (= Euseb. ed. Schoene II p. 199).

f. 187—190′ **Bonifacii Crucicolae Carmina.**

Ex hoc cod. edidit A. Schoene, Quaestion. Hieron. Capita selecta p. 51—56.

f. 190′ Post Enumerationem sanctorum „quor(um) solle(m)pnitas hodie in conspectu maiestatis tue celebrat(ur)" sequunter haec: „ . . . civitate perigorensis stephani s(an)c(t)i ep(iscopu)s Rodulfus Petrus pereg(oriensis)" omnia manu s. XI.

Fuit Marci Freheri, cuius manus hic illic in margine conspicitur; ille librum Scaligero dono dedit (Thesaurus Temporum l.l.).

Scal. 15. Graec. Membr. saec. X, 195 × 170, fol. 356 lin. 22—34. Quaterniones, tituli rubri. Duo librarii scripserunt.

Claudii Ptolemaei Syntaxis Mathematica, cum figuris. Scholia marg. coaeva et recentiora.

F. ult. manu s. XV: „Iste lib(er) est ptolemei ast(ro)nomic(us) cui(us) libri possessor est d(omi)n(u)s imp(er)ator Cantacuzen(us).

Scal. 16. Membr. saec. XIII, 235 × 150, 126 fol. bipartitis paginis lin. 38. Quaterniones cum reclam. Litt. init. pictae et rubrae; tituli rubri.

Cassiodori Senatoris Variae, l. I—IV : 39, VIII—XII. Liber VIII numero caret, IX—XII numerantur V—VIII. Subscr.

„Dans op(er)i metam ia(m) finit penna dietam
Chr(ist)e t(ibi) gratu(m) sit op(us) te dante patratum".

Cf. Cassiodori Senatoris Variae rec. Th. Mommsen (M. G. H.) p. LXXXII.

Scal. 17. Chart. saec. XVI, 38 fol. f°.; folii 31 maior pars avulsa.

„Inscriptiones antiquae Civitatis Lingonum", ad naturam depictae, manu ignota.

Scal. 18. Graec. Chart. saec. XVI, 92 fol. f°. Scripsit Iul. Caes. Scaliger.

Galeni Opera quaedam:

f. 2—12′ ΠΕΡΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.
f. 13—33′ ΠΕΡΙ ΚΡΑΣΕΩΝ.
f. 35—59 ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ.
f. 60—65 ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ.
f. 65—70 ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΝΟΣΗΜΑΣΙΝ ΑΙΤΙΩΝ.

f. 70—75 ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ.
f. 75—83 ΠΕΡΙ ΑΙΤΙΩΝ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ.
f. 83 Principium libri ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΣΥΜΠΤΩΜΑΣΙΝ ΑΙΤΙΩΝ.

Cf. H. Diels, die Hss. der antiken Aerzte. Griech. Abt. (Abh. k. Preuss. Akad. Wiss. 1905/6) p. 7.

f. 1′ **Carmina Iul. Caes. Scaligeri** de se ipso:

Τὰ μὲν Γαληνοῦ ταῦτα συντάξεις ἔχει.
Καῖσαρ δὲ χεῖρα καὶ γραφὴν ἐνήρμοσα.
Ὁ μὲν αὐτοκράτορος ὄνομα καὶ θυμὸν πνέων.
Γένους δ' ἀρίστων στέμμα Σκαλανῶν φέρων.

et

Βάρβαρος οὐ πέλομαι, ἀλλ' οὔδετε εὔχομαι εἶναι
Οὐδ' ἂν ἀμειψαίμην πρὸς Κρονίωνα πάτρην.
Ἦν Κλιμακοφόρων θέων γένος, ἔρνος Ἄρηος,
Φοῖβον ὅλον κατέχων στήθεσι, παῖγμα τύχης.

Verso codice, f. 92—90′ est **I. C. Scaligeri Carmen: Adamantii Catelli Tumulus,** autogr. (= I. C. Scaligeri Poemata (1574) I p. 291–306).

Scal. 19. Chart. saec. XVI, 23 fol. f°.
I. I. Scaligeri Diatribe de Aequinoctium anticipatione, autographa. Differt ab edita; videtur esse exemplum primum.

Scal. 20. Chart. saec. XVI, 33 fol. f°.
I. I. Scaligeri Diatribe de Aequinoctium anticipatione, autographa; qualis edita est a° 1613 Parisiis, curante Iano Rutgersio, ex alio tamen codice.

Scal. 21. Graec. Chart. saec. XVI, 15 fol. f°. Scripsit Scaliger.
f. 1—13′ **Bartholomaei Edesseni Confutatio Hagareni.** Inscr. ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΓΑΡΗΝΟΥ ΠΡΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΝ (quo titulo describitur codex in Catal. Bibl. L. B. a. 1674 p. 395) correcta, a St. le Moyne ni fallor, in: ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ ΤΟΥ ΕΔΕΣΗΝΟΥ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΓΑΡΗΝΟΥ.
f. 13′—15′ **Anonymi Confutatio Mohametis.** Inscr. ΚΑΤΑ ΜΩΑΜΕΔ. In fine sunt
Nomina mensium lunae.

Utramque confutationem edidit St. le Moyne ex hoc codice in Variis Sacris I p. 302—452. Vide praef. p. 5.

Scal. 22. Graec. Chart. saec. XVI, 22 fol. f°. Scripsit Scaliger.
f. 1—18 **Cl. Ptolemaei Phases inerrantium stellarum.**
f. 19—20 **Eudoxi Phaenomenon** et **Enoptri fragmenta.**
f. 20—22′ **Empedoclis Sphaera,** ex recensione Demetrii Triclinii.

Scal. 23. Chart. saec. XVI, 276 fol. f°.
Epigrammatum Graecarum libri quarti (ad edit. Brodaei Basileensem 1549) **interpretatio latina.** Varii verterunt, collegit et pro parte descripsit Io. Castelius Somerghensis sacerdos; partim suam versionem adscripsit Gisbertus Volcardus cuius Epistola autographa ad Castelium est f. 276.

Videtur Castelius editionem horum Epigrammatum latinam vel bilinguam prelo parasse. Alia exempla sunt in codd. Leidensibus Bibl. Publ. Gaecae n^0. 25 et 52 et in cod. Vulc. 92 G II f. 26—37 (Codd. Vulcaniani p. 35).

Scal. 24. Graec. Chart. a. 1534, 349 fol. f°.
Eustathii Commentarii ad **Homeri Iliadis** libros I—III. Tres scripserunt inter quos se nominat Iacobus Alostensis in fine lib. I: „Ἔγραψα Ἰάκωβος Φλάνδριος Ἀλωστεὺς ἔτει αφλδ' [1534] ἐν τῇ τῆς Φλαμινίας εὔγεῳ Βονωνίᾳ".
Neque Scaligeri notam de Hadriano Iunio (vid. Catal. Bibl. Lugd. Bat. a. 1716 p. 340) neque Iunii manum in codice invenire potui.

Scal. 24 B. Rossicus. Chart. saec. XV, 160 × 100, 166 fol. 20 lin. Tituli rubri; f. 5—6 membr. tabulas continent. Varii scripserunt.
Confessio Fidei; Preces; Tabula Patriarcharum; Kalendarium; Psalmi; Tractatus commercii inter civitatem Novgorod et 70 civitates Hanseaticas, in 10 annos, initum regnante Imperatore Basilio, anno mundi 7023. Omnia rossice.
Fuit Frid. Lindenbrogii.

Scal. 25. Chart. saec. XVI, 141 fol. f°. Scripsit Scaliger.
f. 1—2 **Inscriptiones Graecae** inter quas Cretensis (C. I. G. 2557 B.) quam a Scaligero habuit Gruter (cuius vide Inscriptiones Ant. p. DV); tum: „Byzantii in columna; in prodromo Byzantii; in Symplegadibus; II° lapide ab Ensio Pannoniae oppido".

Cf. P. Deiters, de Cretensium titulis publicis etc. (Diss. Bonn. 1907) p. 15. E. Ziebarth, Heinrich Lindenbruch und Joseph Justus Scaliger (Festschr. Wilhelms-Gymn. Hamburg 1905) p. 88.

f. 3—73 **Glossarium latino-graecum,** quod **Philoxeni** dicitur, descriptum e codice olim bibliothecae S. Germani Parisiensis, nunc deperdito. Inc.:
A ἀπὸ τοῦ, ὑπὲρ τοῦ, ὑπὲρ τῆς. Des. *uxoriosus* ὁ τὴν ἰδίαν γυναῖκα φιλῶν. Subscr. „Finis Glossarii veteris, qui rescriptus est ex veteri codice Coenobii S. Germani Parisiensis ad suburbia".
Emendationibus Scaligeri margines repleti sunt.

Cf. Corpus Glossar. lat. ed. Goetz II p. xv. Goetz in Ber. ü. d. Verh. d. k. Sächs. Ges. Wiss. Leipzig Phil. Hist Cl. 1888 p. 227 n. Errat G. Loewe, qui Prodromi p. 183 ex hoc codice Burmannum apographum (nunc cod. Leidensem Burm. 4^0. n^0. 5 fasc. 7) confecisse dicit. Descripsit enim Burmannus ex cod. Scal. 61, ubi vide.

f. 74—76 **„Vocabula descripta ex diversis veteribus Glossariis" latino-graecis.** Inc. *Adunatus* ἠθροισμένος. Des. *vada* βραχέα.
f. 77—80' **„Romanae voces a Graecis explicatae".** Inc. ἀδεστράτοι εἶδος ἱππέων. Des. ζάβα, ποδήρης *lorica.*
Inter 80 et 81 decem folia exscissa.
f. 81 **Decretum Spartanorum de Timotheo Milesio** (= Boetius de Institut Musica I, 1. ἐπειδὴ Τιμόθεορ ὁ Μιλήσιορ cet.).
f. 82'—92 **Victoris Tunnunensis** et (inde a f. 89') **Ioannis Biclarensis Chronica,** descripta ex apographo codicis Escorialensis ab Andr. Schotto reperti, quod apographum fortasse noster

codex Vulc. 20 IIa est (vide Codices Vulcan. p. 11). Praecedit (f. 82′) ex **Isidoro de Viris illustr.** caput paululum diversum ab iis quae in Vulc. 20 IIa habentur.

Cf. Scaligeri Thesaurus temporum p. 17; C. Frick, Rhein. Mus. XLIV (1889), p. 369—373; Chronica minora ed. Th. Mommsen (M. G. H.) II p. 173.

f. 93—96 vacant.

f. 97—120 **Fragmenta Hesiodi** (f. 97—101), **Empedoclis** (102—109), **Parmenidis** (110—112), **Orphei** (113—120) ex variis scriptoribus collecta a Scaligero.

f. 121—123 vacant.

f. 124—128 **Theophylacti Bulgariae Archiepiscopi Epistolae** XIV, scil. ex „Epp. a Lamio editis" (= Migne P. G. 126 p. 501 sqq.) n°. 1, 3—5, 9, 12, 13, 22, 32; ex „Epp. 20 e cod. Vatic." (= ibid. p. 308) n° 15, 16, 18; ex „Epp. a I. Meursio ed." (= ibid. p. 357) n°. 11, 13.

f. 129—133 vacant.

f. 134—141 **Scaligeri Poemata:**

- f. 134—139 Martialis Epigrammata quaedam, Graece versa (quae edita sunt in editione Scaligeri Poematum ex musaeo P. Scriverii 1615).
- f. 139—140′ Epithalamium Gasparis ab Eusum et Annae Dousae (ibid. inter »Propria poemata" p. 3 editum).
- f. 140 Carmen de Mirandis Bataviae, Lat. et idem Graec. (ibid. p. 43).

Scal. 26. Graec. Membr. a. 1445, 150 × 100, 340 fol. lin. 15. Quiniones cum reclamant. Tituli rubri, litt. init. pictae et deauratae. Glossae marg. rubrae. Scripsit Mediolani Demetrius Sguropulus in usum Francisci Philelphi.

Aristotelis Politica, cum raris glossis marginalibus. Subscr.

τάςδε ἀριστοτέλους Φραγκίσκῳ γράψε Φιλέλφῳ
χειρὶ πολιτείας καλῇ δημήτριος αὐτός
σγουρόπολος γράψας πρότερον ἔτι ἄλλοτε ἄλλα.

ἐγράφη ἐν μεδιολάνῳ τῷ σοφωτάτῳ ἀνδρὶ κυρίῳ Φραγκίσκῳ τῷ Φιλέλφῳ. ἀπὸ τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ γεννέσεως ἔτει αυμε′ [1445] *τῇ μαρτίου κβ′.*

f. 1 inter ornamenta litt. initiales Philelphi: „Fr. Φ."

Scal. 27. Chart. saec. XVI, 163 fol. f°.

Adversaria et **Excerpta** ex scriptoribus Latinis, maximam partem manu Iul. Caes. Scaligeri.

Scal. 28. Membr. saec. IX, 260 × 120, fol. 141 lin. 39—43, et in tabulis lin. 53. Quatern. ultimo quoque folio literis signati. Tituli nonnumquam rubri.

f. 1 **Incantamentum:** *Du(m) venere(m) de oriente vidi caballu(m) moriente(m)* cet. (Cf. R. Heim in Jahrb. Class. Phil. XIX Suppl.bd. (1893) p. 555.)

f. 2 manu recentiore: **Horologium,** Quot pedes sit hominis mensura per singulos menses anni.

f. 2—21′ versis paginis **Bedae Tabula Paschalis** ab anno 1 usque ad a. 1006; et e regione

f. 3—21 rectis paginis **Victorii Aquitani Tabula paschalis** ann. 1—532 et alterius eiusdem anni 1—392; cum additamentis: Fastis consularibus, usque ad a. 522, Horologio cet. Victorii Prologus cum Epistola Hilarii legitur f. 26′—29. Ad tabulas in margine adscriptae sunt Annotationes q. d. **Annales Flaviniacenses et Lausonenses.**

Cf. I. I. Scaliger, de Emendatione Temporum (1598) p. 153. Die Chronik des Cassiodorus Senator herausgeg. von Th. Mommsen p. 660, 691 in Abh. kön. Sächs. Ges. Wiss. VIII (1861). B. Krusch in N. Archiv Ges. f. ält. d. Gesch. IV (1879) p. 169—172. Chronica minora ed. Th. Mommsen (M. G. H.) I p. 374, 673, 751. Annales edidit primus Pertz in Monum. Germ. Hist. SS. III p. 149—152; iterum Jaffé in Die Cronik des Cassiodorus supra cit. p. 677—689.

f. 22—43 **Excerpta chronologica.**

Cf. B. Krusch, Studien zur Mittelalt. Chronologie. Der 84jährige Ostercyclus und seine Quellen p. 209.

f. 43—138 **Chronicon universale** usque ad annum 741. Inscr. „P(re)facio s(an)c(t)i Bedani p(re)sb(i)teri". Subscr. „Explicit d(omi)no iuvante beda presbiteri de te(m)poribus liber amen".

Cf. G. Waitz in N. Archiv Ges. f. ält. d. Gesch. V (1880) p. 475 sqq. Idem in Monum. Germ. Hist. SS. XIII p. 1. Chronica minora ed. Th. Mommsen (M. G. H.) III p. 238.

f. 138—141′ **Quaestiones chronologicae.**

f. 141′ media pagina: „Ego Livisinus scripsi iubente domino". Quae non subscriptio sed probatio pennae esse videtur.

Jaffé l.l. demonstrare conatus est, codicem a. 816 scriptum esse, sed argumentis non satis firmis. Annotationes enim illas ad ann. 801 sqq. et 816 non eiusdem librarii credo esse qui tabulas paschales scripsit. (Cf. Waitz, N. Archiv V p. 484).

Scriptus videtur codex in monasterio Flavigny, Augustodunensis dioeceseos et post Lausannae servatus.

Scal. 29. Chart. saec. XV, 200 × 135, fol. 133 lin. 30. Quaterniones numerati, litt. init. et tituli rubri.

Isocratis Orationes XXI.

f. 1: „Generoso ac illustri viro Dn. Iosepho Scaligero literatorum nostri aevi coryphaeo, domino et patrono meo reverenter colendo Eilhardus Lubinus dd."

Cf. Isocratis Areopagiticus ed. J. Th. Bergman p. XVII. Isocratis Opera ed. E. Drerup I p. XXXVIII.

Scal. 30. Membr. saec. XIV, 220 × 140, fol. 41.

f. 2—41′ **Profacii Iudaei (Iacobi ben Machir) Almanach.**

Post tabulas fol. 2—38′, sequitur f. 39—41 „P(ro)hemiu(m) in almanach p(ro)faci iudei".

Olim Claudii de la Croix, liberi baronis de Plancy, Godefridi filii, Guilielmi nepotis, qui omnes Regum

Galliae a gazis erant; ut docet inscriptio f. 1'. F. 41' inscr.: „Espoir en Dieu, de la Croix".

Scal. 31. Graec. Chart. saec. XVI, 34 fol. f°., manu Scaligeri. **Pandectae Atticae.** ΠΑΝΔΕΚΤΗΣ ΝΟΜΩΝ ΑΤΤΙΚΩΝ.

Cf. Henr. Valesii Emendationum ll. V, ed. P. Burman (1740) p. ***3; S. Petit, Leges Atticae ed. P. Wesseling (1742) p. VII et 1; E. Mehler in Rhein. Mus. N. S. VII (1850) p. 297 sqq.; J. Bernays, J. J. Scaliger p. 305.

Scal. 32. Graec. Chart. saec. XVI, 29 fol. f°.; manu Scaligeri scriptus. Multa ex hoc codice descripsit Bon. Vulcanius in cod. Vulc. 88 (Codices Vulcaniani p. 31).

f. 1—4' **Inscriptiones Graecae et Latinae,** in Italia repertae.

Cf. E. Ziebarth, Heinrich Lindenbruch und Joseph Justus Scaliger (Festschr. Wilhelms-Gymn. Hamburg 1905) p. 95.

f. 5—13' **Scymni Chii Orbis descriptio,** descripta ex codice, ut videtur, Parisino Suppl. 443. In calce f. 13' Scaliger annotavit: „Reliqua omnia desiderantur. Quaternionis enim huius extrema pagina penitus usu detrita atque deleta erat. Sed et non paucos quaterniones alios deesse argumento est Europa, quae nondum absoluta est. Quare praeter reliquum Europae, totae Asia et Africa desiderantur".

f. 14—18' **Dionysii Calliphontis filii Descriptio Graeciae** (= Geographi graeci minores ed. C. Müller I p. 238—243), cui interposita sunt post v. 109 duo fragmenta

Dicaearchi Descriptionis Graeciae (= frgm. 1 et 3 apud Müller l.l. p. 97 et 108). Descripta ex eodem codice Paris. Suppl. 443. Vide ad cod. Vulc. 88 f. 33.

f. 19—20' **Marciani Heracleensis Prooemium Epitomes Peripli Menippei** (= Geogr. gr. min. ed. Müller I p. 564).

f. 20'—22' **Empedoclis Sphaera,** ex recensione Demetrii Triclinii.

f. 23—26' **Iuliani Imperatoris Epistolae** IV (n°. 49, 50, 51, 62 in Epistologr. Gr. Hercheri).

f. 26—27' **Gregorii Nazianzeni Epistola ad Nicobulum** n°. 51 (= Migne P. G. 37, p. 105).

f. 27'—29 **Imperatoris Andronici sen. Constitutio synodalis ab Athanasio patriarcha proposita** [a. 1306] (= Ius Graeco-Romanum ed. Zachariae a Lingenthal III p. 628—632).

Scal. 33. Graec. Membr. saec. XI, 220 × 170, fol. 26 lin. 45.

Fol. 1—2 sunt ultima duo folia quaternionis mutili, f. 2' sign. λα'; f. 3—26 sunt integri quaterniones, num. λβ', λγ', λδ'. Periisse videntur integri codicis 29 quaterniones et 6 folia tricesimi. Tituli et litt. init. rubrae.

f. 1—14' **S. Maximi Martyris Computus ecclesiasticus** cum figuris (= Migne P. G. 19 p. 1217).

f. 15—26' **Alter Computus** cum figuris. Inscr. *Πῶς δεῖ ψηφίζειν τὸν ἥλιον ἐν ποίῳ ζωδίῳ ἐστὶ* cet.

Scal. 34. Tria volumina chart. saec. XVI, 408, 163, 509 fol. 4°.

Aristotelis Historia de Animalibus, latine, Iulio Caesare Scaligero interprete cum eiusdem Commentariis autogr. Sunt novem libri sive, ut hic numerantur MMDCCCX capita.
Subscr. „Gratias tibi domine Iesu et tibi mater semper virgo. Explevi die 17 Decembris 1538 altera die quam pes incepit dolere et equites Regis Navarrae recensebantur in armis".
Vide ad cod. Scal. 54 infra p. 17.

Scal. 35. Graec. Chart. saec. XVI, 82 fol. 4°. In fine unum vel duo folia desunt.
Georgii Chrysococcae Expositio in Syntaxin Persarum.

Scal. 36. Graec. Chart. saec. XIV, 190 × 115, 72 fol. 33 lin.
f. 1—69 **Euclidis Solidorum ll. IV (= Elementorum l. XI—XV)** cum figuris.
f. 69′—72′ **Cl. Ptolemaei Centum Dicta.**

Scal. 37. Chart. saec. XVI, 26 fol. 4°. f. 1 adscripsit Scaliger: „Manus magni Cuiacii".
Fol. 1—21 descripta videntur ex cod. nunc Leidensi Voss. Lat. 8°. 79.
f. 1—6 **Marius Servius Honoratus de Centum Metris.**
f. 6—21′ **Marii Plotii Sacerdotis Artis Grammaticae liber III de Metris.**

Loquitur Scaliger de hoc codice in Epistola ad Dan. Heinsium (p. 580 in edit. 1627). Cf. Gramm. Lat. ed. Keil VI p. 419.

Exscisso uno folio sequuntur
f. 22—24′ **Fabulae duae metricae,** lat. et **Versio metrica Psalmorum** 1—5 init., lat., ex interpr. **Acbranni;** incipit Prooemium.

Acbrannus cunctis hec metra legentibus offert
Quam Ovidii placeant Virgiliique magis cet.

f. 25 Scaligeri manu duo **Carmina Graeca,** alterum cum versione latina:

Βάρβαρος οὐ πέλομαι cet.
Barbarus haud ego sum.

Cf. cod. Scal. 18 f. 1.

Scal. 38. Membr. saec. XI, 210 × 125, 98 fol. 31 lin. Quaterniones. Litt. init. et tituli rubri. Complures scripserunt. Non integer codex; post f. 98 quaedam desunt.
f. 2—30′ **Computus ecclesiasticus.** Insunt excerpta ex variis scriptoribus ut ex Anthologia latina, Beda, Augustino, cum figuris. F. 13′ in fine tabulae: „Ista Dionisii est abbatis pagina domni."

Cf Luc. Müller in Rhein. Mus. XXXI (1876) p. 98 ann.

f. 5′, alia manu, **Versiculus et Responsorium de beata Maria Virg.**, cum neumis. Inc. *Sancta Maria, clemens & pia* cet.
f. 31—33 **Symposii Aenigmata.**

Cf. Luc. Müller in Jahrb. f. class. Philol. 1866 p. 271.

f. 33′ **Pythagorae Sphaera** cum figuris.
f. 34—35′ **Alcuini Disputatio Pippini cum Albino scolastico** cum paraphrasi metrica, inc:

Multa diu tacitis inter se verba figuris
Albinus pedagogus discipulusq(ue) pipinus cet.

f. 36—38′ **Tabulae Astronomicae** cum textu.

f. 39—51 **Ex Gerberti libro de Astrolabio Excerpta,** intermixtis aliis.

f. 51—53 **Gerberti Regula de numerorum abaci ratione,** cum aliis fragmentis eiusdem generis.

f. 53—60 **Anonymi Liber de Minutiis.**

f. 60—65 **Bernelini Abaci Liber quartus.**

De f. 39—65 cf. N. Boubnov, Collection de Lettres de Gerbert (Rossice) p. 22; Gerberti Opera mathematica ed. N. Boubnov p. XXXIV.

f. 65′—71 **Tabulae Astronomicae** cum textu.

f. 71′—94 **Kalendarium versificatum.** Inc.

Dogmata mellifluis m(en)tes mulcentia verbis
Hec Philomelinis e(st) utile p(ro)mere fibris cet.

f. 94—94′ **„Quota fit luna in unoquoq(ue) t(er)mino"; „de Die Pentecostes"; de Longitudine diei et noctis per XII signa caelestia.**

f. 95′—97 **Alearum Sortes,** metrice. Inc.

VI. VI. VI. Prorsus nil dubites, veniet tibi na(m)q(ue) q(uo)d optes cet.

f. 97′—98 **„Versus duodecim sapientium de duodecim signis".**

Primus adest aries taurusque insignib(us) auro cet.

f. 1 est nota bibliothecae saec. XV: „XVI[a] armaria" quam sequitur eiusdem manus codicis index. Eadem nota et in codd. Leidensibus Bibl. Publ. Lat. 108 et 111[I].

Scal. 38 B. Rossicus. Membr. saec. XIV, 37500 (3 metr. 75 centimetr.) × 120, lin. 17. Constat pluribus foliis inter se conglutinatis; plicatus, non compactus, utroque latere conscriptus. Litt. init. rubrae. Initio quaedam perierunt.

Continet: **Canones** et **Carmina sacra,** quae **„Sticher"** dicuntur. Dein **Kalendarium maius** et **Kalendarium minus.** Omnia Rossice. Est codex summi pretii iudice B. P. Hasdeno, v. cl., prof. Bucarestensi.

Scal. 39. Graec. Chart. 76 fol., in quo varia colligari fecit Scaliger.

I. f. 1—13 **Fragmenta de Musica** saec. XVI. Inc. *Ἐπεὶ δὲ καὶ συμφώνους τινὰς φασὶν ἀριθμοὺς* cet.; f. 13 exscribentis disticha:

Τῶν φλυάρων κανόνων φεῦ πληθύος, ἥτε μάταιον
Ἀτρεκὲς οὐτίδανος γράμμ' ἐχάρασσεν ἀνήρ.
Ὄμματα μοὶ γράψαντι, χερὲς κάμον, ἀλλὰ φίλον κῆρ
Σοὶ Σκάλανε προθυμῶς ἡ πεπόνητο χάρις.

f. 13′—16 vacant.

II. f. 17—23, saec. XVI, 230 × 155, una manu scripta.

f. 17—20′ **Athenaeus de Machinis Belli,** cum figuris.

f. 21—22′ **Bito de Constructione Bellicarum Machinarum et Catapultarum,** cum figuris.

f. 23′ Possessoris nomen: „Richardi Thomsonis".

III. f. 24—43 saec. XV, 210 × 125, lin. 30; sunt duo quiniones.

f. 28—42 **Cl. Ptolemaei Phases inerrantium stellarum.**

f. 43 vacat.

IV. f. 44—47 **Hypsiclis Anaphoricus,** manu Fr. Morelli scriptus. Subscr. *χαῖρέ μοι πολλὰ, Ἰώσηφε Σκάλανε, οὗ χάριν ἀντίγραφον τουτοὶ ἰδίᾳ χειρὶ καίπερ οὐ καλλιγράφῳ διήνυσα. αφ'ς'δ'* [1594] *φεδ. μόρελλος ὁ σὸς, δυοῖν πάτηρ μορέλλοιν.*

f. 48 vacat.

V. f. 49—52 saec. XVI. Fragmentum ex **Iulii Africani Cestis.** Incip. *ἕλληνες χαίρουσι βαρείᾳ πανοπλίᾳ.* Descriptum, ut legitur f. 49, „Ex V. C. *τακτικῶν* Mauricii Imp." Item f. 52' „Ex Tacticorum Mauricii Imp. vet. cod Bibl. Reg. mai." Descripsit Vulcanius in cod. Vul. 7 f. 26—28 (Codices Vulcaniani p. 4).

VI. f. 53—60 saec. XVI.

f. 53—56 **Versus qui desunt in Moschi Epitaphio Bionis, in eo qui inscribitur ΟΑΡΙΣΤΥΣ, in Theocriti Herculisco** et 'ΗΡΑΚΛΕΙ ΛΕΟΝΤΟΦΟΝΩι (Id. 24 et 25). Ultimum edidit Scaliger in Emendatt. ad Theocritum ex ed. D. Heinsii, 1604 p. 229.

f. 57—60 vacant.

VII. f. 61—62 saec. XVI. **Haec desunt apud Curopalatem (Codinum) Lib. de officiis C. P.**

f. 62 vacat.

VIII. f. 63—64 saec. XVI. **Variae lectiones in Constantini Porphyrogennetae de Thematibus** libro I, ex cod. Paris. 854 ad edit. Vulcanianam 1588.

IX. f. 65—74 saec. XVI. **Constantini Porphyrogennetae de Thematibus** lib. II. Titulus f. 74': „Themata Occidentis quae desunt in lib. Leonis edito. P. P." (= P. Pithou).

Hinc descripta codicis Vulc. 7 fol. 28'—34 (Codices Vulcaniani p. 4).

X. f. 75—76 saec. XVI. **Divisio Orbis Terrarum** (lat.) (= Riese, Geogr. Lat. min. p. 15). Inc. *Terrarum orbis tribus dividitur nominibus* cet. In marg. sup. f. 75: „Ex vetustiss. ex. ad finem librorum Bedae in Parabolas Salom."; f. 76' „Fines provinciarum sub Theodosi ex v. c. P. P."; supplevit alia manus „ithoei".

Scal. 40. Membr. saec. XV, 165 × 110, 56 fol. Quaterniones et terniones cum reclamantibus. Tituli rubri; in f. 1, 7', 11', 27, 42', 46, 47 sunt picturae, dimidiam fere paginam singulae implentes; fol. 1 ornamentis pictis et deauratis circumdatum; litt. init. singulorum capitum pictae et deauratae.

f. 1—51 **Chronicque de la Traïson et Mort de Richart II Roy Dengleterre.**

Differt ab edito: Chronique de la traison et mort de Richart deux Roy Denglettere, ed. B. Williams, Londres 1846.

f. 52—54 recentiore manu picturae arte satis rudi: f. 52 S. Sebastiani martyrium; f. 52'—53 S. Georgii pugna cum dracone; f. 53' et 54 vitae aulicae repraesentatio; omnes coloratae.

f. 1*', 2* et 2*', quae praecedunt folio 1, possessorum, ut videtur, nomina: Jehan de Mansson, Jehan de Monleon; Pyere de Beauyeus, Francoyse de Beauyeus; Lysse de Monson; Antoynete Porpar.

Scal. 41. Chart. saec. XVI, 170 fol. 4°.

Eusebii Chronicorum Canones latine ex interpr. Hieronymi, descripti a Iacobo Gillot ex codice Petaviano nunc Leid. Voss. Lat. 4°: 110.

Cf. I. I. Scaliger, Thesaurus Temporum, Animadversiones p. 6. A. Schoene, Quaestion. Hieron. Cap. sel. p. 13. Eusebii Chronicorum ll. II ed. Schoene II p. XII. A. Schoene, die Weltchronik des Eusebius p. 26.

Scal. 42. Membr. saec. XIII, 180 × 110, fol. 104 lin. 27. Quatern. numerati. Tituli et litt. init. rubrae.

Petri Alfonsi, ex Iudaeo Christiani, cum Moyse Dialogi (= Migne P. L. 157 p. 535).

Scal. 43. Graec. Chart. saec. XVI, 93 fol. 4°.

I. I. Scaligeri Excerpta et Adversaria de Re pecuniaria, autographa. Inserta sunt fol. 68—91, minoris formae, quae continent

Excerpta ex Philosophis graecis. Insunt duae Epistolae ad Scaligerum datae, quorum latere averso usus est Scaliger in quo scriberet; scil.

f. 39 Epist. Pauli Choart de Buzanval.

f. 92—93 M. Patisson.

Scal. 44. Membr. saec. XV, 155 × 100, 7 fol. 28 lin. Quaterniones cum reclam. Tituli rubri.

f. 1—86 **„Descriptio terrar(um) portuu(m) et insular(um) qui sunt in mari mediterraneo et distanciarum adinvicem".**

Catal. Bibl. Leidensis anni 1716 librum Marino cuidam tribuit quem Röhricht, Bibliotheca geographica Palaestinae, p. 67, Marinum Sanutum Torselli credit esse.

f. 87 alia manu, **Beda de Loquela per gestum digitorum** (= Migne P. L. 90 p. 685).

Scal. 45. Graec. Chart. saec. XV, 160 × 90, fol. 102, quorum f. 12—27 et 58—102 postea addita sunt ad explendas lacunas. Quaterniones numerati. Secundi quat. fol. 9 et 28, 10 et 11 inter se cohaerent inter quae postea inserta f. 12—27. Duo librarii scripserunt, alter f. 1—11^r, 28'—57^r, alter f. 11'—28^r, 58—102'. Litt. init. rubrae.

f. 1—63' **Heronis Alexandrini Pneumatica.** Libri II cap. 3, 22, 23 omissa manus altera fol. 99—102' supplevit.

f. 64—96' **Eiusdem Automata;** utrumque cum figuris.

f. 99' est ΛΑΒΤΡΙΝΘΟΤ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ.

Cf. Heronis Alex. Opera quae supersunt omnia, I. Gr. und deutsch von W. Schmidt. Suppl. p. 27, 55.

Scal. 46. Membr. saec. XV, 73 fol. duobus partibus constans.

I. f. 1—52, 170—180 × 120. Quiniones. Tituli rubri. Literae initiales pictae et deauratae. Fol. 1 pictura literam init. exornat cum ipsum folium floribus circumdatum sit. In fol. inferiore arma gentilicia pinguntur; altera arma in litt. init. f. 41, cum gentis nomine „De Lupis", et symbolo „Non sine causa", quod etiam in aliis paginis invenitur.

f. 1—4 **Almanach ordinatum super villam Montispesulani.** Inc. *Quia omnes homines nat(ur)al(iter) scire desidera(n)t* cet.
f. 5—6 vacant.
f. 7—9′ **„De aspectib(us) planetar(um) ad lunam".** Inc. *Fortunata dies ad agenda negocia regu(m).*
f. 10—28′ **Tabulae astronomicae.**
f. 29—31′ **Kalendarium.**
f. 32—33′ **„Tabulae de mansionibus lunae".**
f. 34—35 vacant.
f. 36—40′ **Tractatus astronomicus.** Inc. *Superioris discipli(n)e i(ncon)cussa(m) v(er)itate(m) p(ro)ut Indoru(m) monet auct(orit)as* cet.
f. 41—50′ **Alter tractatus astronomicus,** cum tabulis. Inc. *Dixit gloriosissim(us) ypocras qui fuit medicus* cet.
f. 51—52 vacant.
II. f. 54—73′. Hispanice, 165 × 110. Litt. init. rubrae.
f. 54—73 **Levi ben Gerson (Leonis de Bangnols) Tabulae astronomicae.** Altera tabula astronomica, quae 4 circulis concentricis constat, maioris quam est ipse codex formae, seorsim conservatur notaturque **Scal. 46*.** Explicatio tabularum est f. 68—73; inc. *Dis leon de bayhnols* cet.
f. 74 est chartaceum. Continet
Horoscopium q. d. Iohannae d'Estutoville, natae 17 Mart. 1453.

Scal. 47. Graec. Chart. saec. XV, 188 fol. 4°.
Scriptores de Musica graeci:
f. 1—22 **Alypii Introductio Musica.**
f. 23—44 **Nicomachi Geraseni Harmonices Manuale.**
f. 45—84′ **Aristoxeni Harmonicorum Elementorum ll. III.**
f. 85—88 vacant.
f. 89—163 **Aristidis Quintiliani de Musica ll. III.**
f. 164 vacat.
f. 165—171′ **Bacchii Senioris Introductio Artis Musicae.**
f. 171′—186 Tres **Tractatus de Musica,** quorum primus tribuitur eidem Bacchio, inscr.: *Εἰσαγωγὴ τέχνης μουσικῆς βακχείου τοῦ γέροντος,* inc. *Τῇ μουσίκῃ τέχνῃ* cet. Alter et tertius anonymi, inc. ille (f. 175) *Ῥύθμος συνέστηκεν,* hic (f. 176) *Μουσική ἐστιν ἐπιστήμη.* Tum f. 187—188 Epigramma de Bacchio; Iambi ad Musam; Hymnus in Solem et in Nemesin, de quibus omnibus vid. Meybomius l. infra l. in praef. ad Bacchium Sen.
Apographum huius codicis, manu Meibomii, est cod. Leid. Bibl. Publ. Gr. 2 B.

Cf. Aristoxenus, Nicomachus, Alypius ed. Io. Meursius (1616) praef. Antiquae Musicae Auctt. VII ed. M. Meibomius (1652) quem vide passim in praef. ad singulos scriptores. *Ἀριστοξένου τὰ σωζόμενα* ... ed. P. Marquard p. XXXII.

Scal. 48. Graec. Chart. saec. XV, 120 × 85, fol. 68 lin. 21.
Euclidis Data, cum figuris. Praecedit f. 1—8 Marini Philosophi Commentarius.

f. 65—68 Appendix in nonnulla Datorum capita, latine et graece. Hic illic in marg. Scaligeri notae autographae.

Scal. 49. Membr. saec. X, 150 × 120, 80 fol. lin. 23. Quaterniones. Codex incendio ereptus grave damnum passus est; in priore parte foliorum margo superior ambustus; primum integri codicis fol. deest, item unum fol. inter 79 et 80 evulsum.

f. 1—47 **Martyrologium Fuldense.** Scriptum per binas paginas.

Editum in Analectis Bollandianis I (1882) p. 3—44.

In margine dextro singularum pag. huius Martyrologii scriptum est manu paulo recentiore, saec. XI:

Necrologium Fuldense.

Edidit E. Dümmler in: Forschungen z. deutsch. Gesch. XVI p. 168—177.

f. 47′—74 **Varia Chronologica:**

f. 47′—48 Tabulae Regularium, Concurrentium, Epactarum cet.

f. 48′ „Versus de Terminis quadragesimalibus".

f. 49—61 Tabula Annorum 1—1595 per cyclos divisa, inde ab anno 988 singulis annis adscribuntur Indictio, Epacta, Concurrens cet.

f. 61′—62 Cycli Dionysii et Cyrilli Alexandrini.

f. 62′ **„Gloria in Excelsis"; Confessio Fidei; „Pater noster".**

f. 63—74 Tabulae chronologicae, cum textu in pagina opposita.

Altera manus, saec. XI, Annorum tabulae in fol. 49—53′ adscripsit **Nomina imperatorum, pontificum romanorum, martyrum** cet. Partim hisce intermixtos adscripsit altera manus aequalis

f. 53′—55 **Annales sancti Bonifacii.**

Edid. Pertz in Monum. Germ. Hist. SS. III p. 117; corr. E. Dümmler ibid. p. 169.

Spatia in fol. 62—65 vacua relicta a priore librario, alter saec. XI implevit; continentur scil.

f. 62—62 **Pascasini Epistola ad Leonem papam,** ex recensione Mariani Scoti.

Cf. ~~B. Krusch, Stud~~ien z. christlich-mittelalterl. Chronologie. Der 84-jährige Ostercyclus p. 211.

f. 63—65 **Mariani Scoti Chronicon,** fragmentum ann. 1065 (1087)—1083 (1105).

Cf. Dümmler, l.l. p. 169. Monum. Germ. Hist. SS. XIII p. 72 sqq.

f. 74—79 **Liber pontificalis,** breviore forma, usque ad Stephanum II papam 94.

In calce addiderunt duo librarii nomina pontificum post Stephanum II: prior usque ad Ioannem [VIII qui ob. 882]; alter continuavit usque ad Gregorium VII [1073—1085].

Cf. Le Liber pontificalis par L. Duchesne I p. CCIV. Gesta Pontificum Romanorum vol. I: Liber pontificalis I ed. Th. Mommsen (M. G. H.) p. CIV.

f. 79 Alia manu **Abbatum Fuldensium nomina.** *Sturmi Abbas— Ruothardus felicis memorie.*

Edid. Pertz, Monum. Germ. Hist. SS. III p. 117; iteravit G. Waitz XIII p. 340.

f. 79′ Evanida **Somniorum Significatio.**

Cf. Waitz, Monum. Germ. Hist. SS. XIII p. 72.

f. 80 post unum folium evulsum, **Sermonis fragmentum.** Inc. ... *n(ost)re configuratu(m) corpori.*

Fuit olim bibliothecae Fuldensis.

Cf. F. Falk, Beiträge zur Rekonstruktion der alten Bibliotheca fuldensis und Bibl. laureshamensis (Beih. Cbl. Bibliothekswesen XXVI) p. 32.

f. 1 manu s. XV: „XLVI or."; infra: „Scaligero Freherus."

Scal. 50. Graec. Chart. saec. XVI, 29 fol. 4°.

Theonis Smyrnaei Expositionis rerum mathematicarum ad legendum Platonem utilium pars de Arithmetica; finis: *τὸ στέρεον νοεῖται* (edit. Hilleri p. 46: 19). Sequitur Index Capitum secundae partis de Musica.

In involucro exteriori: „Tradatur hic liber Iosepho Scaligero vel Bonaventurae Vulcanio graecarum literarum apud Lugdunenses Batavos professori".

Cf. Theonis Smyrnaei Expositio ... ed. J. J. de Gelder p. LXIV.

Scal. 51. Graec. Chart. saec. XV, 53 fol. constat 2 partibus.

I. f. 1—28. 160 × 95, lin. 26. Litt. init. rubrae. Unus quinio, duo quatern.

f. 1—10′ **Ex Alexandro Aphrodisiensi Excerpta:** Quaestionum I: 4; II: 4, 5; III: 13. De Anima libri Mantissa, capita duo *τῶν παρὰ Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ ἐφ' ἡμῖν.* (= Supplementum Aristotelicum ed. consilio Acad. litt. reg. Borussicae II: 2 p. 8—13, 50—52, 107—108; II: 1 p. 169—175).

f. 10′—19′ **Bessarionis et Gemistii Plethonis Epistolae mutuae** (= Migne P. G. 161 p. 713—724).

f. 19′—23′ **Andronicus Callistes de Scientia Naturae,** inc. *Ἐπειδὴ τῆς περὶ Φύσεως ἐπιστήμης* et **de Fato,** inc. *Ἡ τύχη καὶ τὸ αὐτόματον.*

f. 23′—26′ **Polybii Historiarum** libri II c. 84 § 4—c. 17 § 8.

f. 26′—27′ **Dierum numeratio secundum Graecos et Alexandrinos; Nomina Rhetorum, Musarum, Mensium** cet.

f. 28 vacat.

II. f. 29—53. 160 × 90, lin. 25. Litt. init. rubrae. Quaterniones. Initio mutilus.

f. 29—31′ Fragmentum **de Eclipsibus Solaribus et Lunaribus.** Inc. ... *δ' ἂν καὶ μέχρι τῶν ἄστρων κυλινδροειδής.* Finis: *εἰσὶ δ' αἱ σχολαὶ αὗται οὐ τοῦ γράψαντος αὐτοῦ δόξας περιέχουσαι, ἀλλ' ἐκ συγγραμμάτων τίνων ἠθροισμέναι, καὶ παλαιῶν καὶ νεωτέρων, τὰ πολλὰ δὲ τῶν εἰρημένων ἐκ τῶν Ποσειδονίου εἴληπται.*

f. 32—50′ **Isaaci Argyri Methodus Cyclorum Solarium et Lunarium** (= Uranologium Petavii p. 360—383). Deest Prooemium. Partem huius tractatus, ex hoc aut ex alio codice, versam edid. Scaliger, de Emendat. Temporum (1598) p. 306—310.

f. 51′—52 **Solutio arabica Problematis:** *Δύο δοθεισῶν εὐθειῶν δύο μέσας ἀνάλογον εὑρεῖν.* Cum figura.

f. 32—52 descripsit ex hoc codice Nic. Turrisanus in cod. Leidensi Vossiano Gr. F. 17. f. 88—103.

f. 53 Scaligeri Annotatio de Isaaco Argyro (Cf. Scaliger de Emend. l.l. p. 310).

f. 1 „Ex bibliotheca Jo. Huraultii Boistallerii".

Scal. 52. Graec. Chart. saec. XV, constans 2 partibus.
I. f. 1—16. 160 × 100, bipartitis paginis lin. 34. Tituli rubri.
f. 1—2 recentiora; f. 1 Scaligeri Annotatio autographa de operis seq. auctore.
f. 3—16 **Isaaci Argyri Methodus Cyclorum Solarium et Lunarium** (= Uranologium Petavii p. 360—383). Deest Prooemium. Partem huius tractatus, ex hoc aut ex alio codice, vertit Scaliger de Emendat. Temporum (1598) p. 306—310.
f. 16 **Abacus.**
II. f. 17—56. 165 × 100, lin. 25. Tituli rubri.
f. 16, item 55—56 recentiora quaedam.
f. 18—54′ **Georgii Chrysococcae u. f. Expositio Syntagmatis Canonum Astronomicorum Iudaicorum.** Inc. [T]ῆς τῶν πλανωμένων ἀστέρων φορᾶς cet.; f. 30′—54′ sunt Tabulae.
f. 1: „Ex bibliotheca Jo. Huralti Boistallerii, emi coro. uno ab Andrea".

Scal. 53. Chart. saec. XVI, 63 fol. 4°.
Marii Plotii Sacerdotis Artis grammaticae liber tertius de Metris, a Franc. Nansio descriptus ex codice Scal. 37, ubi vide.
Cf. E. J. Kiehl in Mnemosyne III (1854) p. 227. Grammatici Latini ed. H. Keil VI p. 419.

Scal. 54. Septem volumina chart. saec. XVI, 4°. 199, 204, 176, 192, 188, 208, 189 fol.
Aristotelis Historia de Animalibus, latine, Iulio Caesare Scaligero interprete cum eiusdem Commentariis, manu I. I. Scaligeri, fortasse ex cod. Scal. 34, ubi vide, descripta. Sunt novem libri, capitum divisione non adscripta posterioribus.

Scal. 55. Graec. Chart. saec. XV, 150 × 90, fol. 133 lin. 23. Quaterniones; tituli et litt. init. rubrae; f. 62 est figura picta Rhodamnae cum Cupidine.
f. 1—57′ **De Amoribus Callimachi et Chrysorrhoae.**
Cf. Glossarium Graecobarbarum Io. Meursii, ed. 2 (1614) p. 653. Collection de Romans grecs par S. P. Lambros p. LXXVIII, LXXXIII sq. ubi pag. 373 folium 30r depictum.
f. 58—133′ **De Amoribus Libistri et Rhodamnae.**
Cf. Trois poèmes grecs inédits du moyen-age rec. p. W. Wagner p. IX. Bruno Keil in Wiener Studien XI (1889) p. 123, 128 n. D. C. Hesseling in Aanteek. v. h. verhandelde in de Sectie-Verg. v. h. Prov. Utr. Genootschap: Letterkunde. p. 6.
f. 1 et f. ult. possessoris nomen: Gonzales(?) erasum.

Scal. 56 A. Chart. saec. XVI (post annum 1544 nam citatur editio Turnebi eius anni) 73 fol. 4°.
f. 1—59′ **Agrimensorum Romanorum fragmenta;** descripta ex codice Arceriano, omissis figuris quibus spatia vacua relicta sunt.
Cf. N. Rigaltum in Observatt. et Notis in edit. Auctorum finium regundorum (1614) p. 4, 5. F. Blume in Schriften der Röm. Feldmesser II p. 39. De Arceriano cod. cf. Die Handschr. d. Herz. Bibl. in Wolfenbüttel II. 3. p. 124 n°. 2403.

f. 60—72 **Philostrati Epistolae.**
Ordo differt ab edito; paucae epistolae omissae; in fine Scaliger epistolas suo tempore ineditas enumeravit.

Scal. 56 B. Graec. Chart. saec. XVI, 30 fol. 4°.
f. 1—29 **Scholia in IV priores Procopii libros de Aedificiis Iustiniani.**
f. 30 descripsit Car. Labbaeus ex veteri codice quaedam **de Voce** ΙΝΔΙΚΤΙΩΝ.

Scal. 57. Chart. saec. XVI, 53 fol. 4°.
Anonymi Adversaria, non magni momenti. Insunt fragmenta ex Nonni Dionysiacis, Quinto Smyrnaeo cet; f. 50—25. **Lexicon Persico-latinum Francisci Raphelengii,** manu Scaligeri.

Scal. 58. Graec. saec. XVI, 176 fol. 4°. Sunt 4 partes:
I. f. 4—10 **Hilarionis Veronensis Oratio de pane mystico Graecorum et azymo Latinorum.**
II. f. 11—157 **Gregorii Nazianzeni Carmina.** Inter haec intermediae f. 147—154 **Basilii Magni ad Gregorium Epistolae** duae (= Migne P. G. 32 p. 224, 276).
Alia manu f. 3 adscripsit **Gregorii Carmen:** *Ἀλφαβητὸς παρχινετικός.*
III. f. 158—171′ Reliquiae codicis saec. XV, 135 × 85, lin. 23. Sex prima folia supersunt quaternionis, cuius primum et ultimum fol. desunt. Post f. 163 totus quaternio periit; in fine plura desunt.
Gregorii Magni Dialogorum libri II cap. 1, 2 et 3 init. Graece, paginis versis scripta. Rectis paginis, sed paucis tantum, latinus textus adscriptus. Continet: Praef. *τῆς κατὰ Θεὸν πολιτείας — ἀγαθοῦ ἐπιλανθάνεται* (= Migne P. L. 77 p. 147 A—151 B); *ἐπὶ πλείω δὲ οἱ ἵπποι — εἰς τὸν Φραγμὸν ἀνῆλθεν* (= ibid. 158 C—163 C).
IV. f. 172—176. Saec. XV, 155 × 85, 24 lin. Titulus et litt. init. rubrae. Ordo foliorum confusus sic corrigendus: 172, 5, 4, 6, 3; cetera desunt.
Liber sacer qui dicitur **Thesaurus.** Inc. *Θ(εὸ)ς καταλαμβανόμενος οὐκ ἔστι θ(εό)ς* etc. Idem liber in codice Vulcaniano 17 f. 66 habetur, sed non descriptus videtur e Scaligerano.
f. 1 „Ex bibliotheca Jo. Huralti Boistallerii. Emi Patavii coro. uno." f. 2: „rotte 3, n°. 21 X".

Scal. 58 B. Tres fasciculi chart. in unum collecti; saec. XVI, 17 fol. 4°.
I. f. 1—4 **Duae Inscriptiones Latinae,** Neapoli repertae (= Gruter p. CCVIII et CCVII).
II. f. 5—14 **„Index librorum nonnullorum tam Graecorum quam Latinorum nondum editorum, confectus a Scipione Tettio Neapolitano".** Manu Scaligeri, qui et notas adscripsit.
III. f. 15—17 **Catalogus bibliothecae** nescio cuius, codd. Graecos, Latinos, Italos continentis.

Scal. 60. Chart. saec. XVI, 64 fol. 4°.
I. I. Scaligeri Adversaria et Excerpta, Graeca et Latina

autogr. Sunt excerpta ex inscriptionibus, nummis, scriptoribus. Verso codice sunt inscriptiones quaedam Constantinopoli repertae (= G. Dousae de Itinere Constantinopolitano Ep. p. 93 sqq.).

In involucro „Carnet de quitansas".

Scal. 60 A. Chart. saec. XVI, 145 fol. 4°.

Bon. Vulcanii Adversaria, Collectanea, Annotationes, Excerpta varii generis, autographa, qui nonnulla etiam de se ipso deque re familiari notavit.

Inchoavit Vulcanius anno 1563 Coloniae cum degeret et per totam vitam auxit. Eiusdem generis liber est codex Scal. 60 B. Quomodo inter Scaligeranos codices pervenerint incertum. Fieri potest ut a Vulcanianis aberraverint. In Catal. Bibl. Leidensis a. 1674 nondum recensentur.

f. 1, 1', 4' Praecepta medica.

f. 1'—2 de Editione sua Cyrilli quam Episcopius typographus Basileensis excudendam in se receperat quaedam notavit Vulcanius.

f. 2'—4 Excerpta ex Plinii Historia naturali.

f. 4' Carmina Vict. Giselini et Ger. Falkenburgi.

f. 5—5' Excerpta ex Plutarchi Vita Demosthenis. „Colonie, 16 Sept. 1563".

f. 6 Περὶ πελάγων fragmentum. Inc. Διαδέχεται τὸ αἰγαῖον πέλαγος cet.

f. 6' Vocabula Franco-gallica. Inc. *Apere, comprehendere. Gall. Happer.*

f. 7—7' et 9—9' „Nomina Teutonica a Graecis". Inc. *koy κοίτη nauticus lectus.*

f. 8 „Des Offices heritables de Flandres".

f. 10 Argumenta variarum lectionum.

f. 11—71 Lexicon Graeco-latinum, ex variis scriptoribus: Iuliano Apostata, Arriano, Lexicis cet. a Vulcanio collectum; ordine alphabetico. Insunt quaedam Glossae Belgicae.

f. 72—106 Sententiae et Formulae, secundum materias divisae, pleraeque ex Iuliano Apostata excerptae (ad editionem P. Martinii a° 1566).

f. 107 Proverbia Graeca et Latina.

f. 108 „De quantitate syllabarum Graecarum".

f. 109 „Heretici ita a Cyrillo describuntur".

f. 109' Inscriptiones in Io. Kotteritii Albo amicorum: Io. Esychii, Balt. Caminaei, Corn. Martini, I. I. Scaligeri.

f. 110 Phrases. et I. I. Scaligeri Carmen.

f. 111 Inscriptio Graeca Constantinopoli in monumento Constantini magni, Dno. Phil. Marnixio a S. Aldegondio missa a D. Petermont, Galliae regis legato.

f. 112' „Formulae Criticorum".

f. 113' Danielis Heinsii Carmen „in Effigiem B. Vulcanii": *„Brugarum suboles, patriis e finibus exul"* etc.

f. 114 Iani Dousae Carmen εἰς χαλκογραφίαν Αὐράτου:

τίς ποτ' ἐχάλκευσέν τε θεῶν τὰ γράμματα πρῶτος cet.

f. 115—117 „Vocabula et Phrases Cyrillo familiaria".
f. 117'—118 Excerpta ex Beroaldo et Plinio. Praeceptum medicum.
f. 118' Carmina ad Petrum Chevallier.
f. 119—120 De Rege Galliarum, gallice.
f. 120'—121 Io. Aurati Carmen in Ciceronem Lambini, Gr. et Lat.
f. 121' Barth. Gryphii Carmen.
f. 122' Q. Sept. Florentis Christiani Epistolae ad F. Morellum apogr., postr. Non. Iun. 1588.
f. 123 „Libri emendi".
f. 124—127' Excerpta ex Iuliano Apostata.
f. 128—134 Excerpta ex Erasmo, Io. Sturmio, aliis.
f. 134'—136 Ex „Essais de Messire Michel Sr. de Montaigne, Chevalier de l'ordre etc. a Bourdeaux" gallice.
f. 136' „Ex libris D. Mariae Ultraiecti".
f. 136'—137 „E libro cui titulus Antiespagnol, 1590" (per Ant. Arnauld).
f. 137' Ioannis Gardesii Carmen in obitum Margaritae Valesiae ducissae Sabaudiae.
f. 138 „E libris decani [Lamb.] van der Burg".
f. 139 „Catalogus librorum Graecorum ms. Genevae apud [Iul.] Paccium."
f. 140 Horatii Carmen „Donec gratus eram tibi" graece, ex vers. Guil. Canteri:

ὄφρα τεῷ, δέσποινα, νόῳ καταθύμιος ἥμην cet.

f. 140' Ad Vict. Giselinum Carmina.
f. 141'—142 „Catalogus librorum ms. domini a Goicke".
f. 143 Hieronymi Wolfii et Adami HenricPetri Carmina latina quaedam.
f. 144' Index librorum nescio cuius bibliothecae.

Scal. 60 B. Chart. saec. XVI, 107 fol. 4°.
Bon. Vulcanii Adversaria, Collectanea, Annotationes, Excerpta varii generis, autographa. Vide supra ad codicem Scal. 60 A.
f. 1—14 Notae criticae in Scriptores Historiae Augustae.
f. 15 Ex Procopio.
f. 16 Ex fragmentis Tragicorum Graecorum.
f. 17 Epistola Meletii Pigae, protosyncelli, post patriarchae Alexandriae, ad reginam Navarrae, graeca, s. anno.
f. 18 I. I. Scaligeri Carmen in Lamb. v. d. Burchi Sabaudorum ducum Historiam gent. ll. 2, 1599 (impr. ibi in praef., et in Scaligeri Poematibus 1615 p. 52) cum epistola Scaligeri ad B. Vulcanium s. d.

f. 19 Ex albo amicorum Georgii Dousae Inscriptiones:
Meletii Pigae, XIIII Cal. Iul. 1597.
Ioannis Zamoschi, XVII Febr. 1598.
Govardi [Edvardi?] Barton.
Gualtheri ab Holdten, 13 Apr. 1598.
Gabrielis Dorotheidae 1597.
Theodosii Zygomalae.
Georgii Cantacuzeni.
Georgii Comneni, 1597.
Ioannis Felicis Herbult, 24 Ian. 1597.
Simonis Simonidae, 1597.

f. 20—23′ „Castigationes in Fragmenta Euripidis."
f. 24 „Ex interprete Statii."
f. 25—30 Excerpta ex Historicis Graecis et Latinis.
f. 31 Q. S. Florentis Christiani Carmen Lat. et Gr.
f. 31′ S. Episcopii Inscriptio in albo amicorum Dom. Sapmae, 3 Non. Mai. 1609.
f. 32—33′ I. I. Scaligeri Epithalamium Casp. ab Eussem et Annae Dousiacae (= Scal. Poem. p. 3).
f. 34 *Γνῶμαι Μενάνδρου.*
f. 35 Cleanthis Fragmenta.
f. 36—37 Vergilii Ecloga X, graece versa a I. I. Scaligero (= Scal. Poem. Graeca p. 92).
f. 38 Excerptum ex Beda.
f. 39—40 Io. Olivarii Carmen ad Arn. van Duyvenvoorde, Kal. Ian. 1576.
f. 41—44 Recentiorum Carmina et Dicta.
f. 45—58 vacant.
f. 59—64 Proverbia maximam partem Hispanica, tum etiam Italica, Gallica, Portugallica etc., litt. A, B, et literae C init. tantum.
f. 64′—65 Sententiae Hispanicae.
f. 65 Epithaphia I. Lipsii, Hispanica.
f. 67—68 Vocabula Turcograeca, cum expl. Latina. Inc. *μάστραπα hydria.*
f. 69—71 Additamenta Scaligeri in Ausonianas lectiones.
f. 72 Ex albo amicorum Christ. Geppelii Elbingensis Inscriptiones: I. Dousae; Georgii Rollenhagen, 1596; Jan van Hout.
f. 73 Carmina latina recent.
f. 74 Ex albo amicorum Corn. Rekenarii Inscriptiones: I. Lettingi; C. Pynackeri; P. Bertii; I. Kuchlini; F. Iunii.
f. 75 Ph. Marnixi Carmen:
Proles parentis optimi etc.
f. 75′—76 Carmina Latina et Graeca.
f. 76′—79′ Scaligeri Iambi gnomici quidam.
f. 80—82 Carmina et Excerpta.

f. 82′ Inscriptio Amirallii Aragoniae, in albo Dani cuiusdam, 1600.
f. 84—85 „Conspectus temporum ex libris Chinarum".
f. 86 „De Intervallis Sepulchrorum."
f. 87—89 Excerpta ex Suida et Artemidoro.
f. 89′—92 Lexicon botanicum Latino-graecum, sed latina literis graecis scripta sunt. Inc. *ἄμουλα ἤ σκάνδυξ*.
f. 93—94 Babrii fragmenta.
f. 94′—96 Scaligeri Iambi gnomici quidam.
f. 97 ΑΙ ΚΑΤΑΓΡΑΦΟΜΕΝΑΙ ΛΕΞΕΙΣ ΡΩΜΑΙΚΑΙ ΕΝ ΤΟΙΣ ΝΟΜΟΙΣ.
f. 97′—107 Scaligeri Iambi gnomici, aliaque Carmina; intermixtis aliis quibusdam.

Scal. 60 C. Chart. saec. XVI, 121 fol. 4°.
I. I. Scaligeri Adversaria et Excerpta. Verso codice continentur f. 121′—108 **Epigrammata et Poemata ex Anthologia latina,** descripta e cod. Leidensi Voss. Lat. 4°. 86. Autogr. omnia.
Cf. Anthologia vet. lat. Epigramm. cura P. Burmanni Sec. I p. XXXII. L. Müller in Jahrb. f. class. Phil. 1866 p. 557.
Codicem acceperat Burmannus a Tib. Hemsterhusio (Cf. Anthologia ll.). Post bibliothecae Leidensi illatus.

Scal. 61. Chart. saec. XVI, 181 fol. 4°.
I. I. Scaligeri Adversaria et Excerpta, autographa.
f. 1 Inscriptiones latinae.
f. 2—3′ Exempla ex Auctoribus Graecis et Latinis.
f. 4—44 **Petronii Arbitri Satirae,** a Io. Scaligero descripta ex codice ut videtur Cuiaciano aliisque libris compluribus quorum e numero Parisinus 8049 et editio Sambuci et anthologia Vossiana videntur fuisse, scripturae discrepantiis in margine saepissime adnotatis. Sequuntur f. 45 fragmenta quaedam Petroniana.
Cf. Petronius ed. Io. Boschius praef. = ed. Burman. II pag. 368 (ed. 2, pag. 408); ed. P. Burmannus, ed. 2 (1743) praef. pag. †4; P. Burmannus Sec. ad Anth. Lat. I n°. 44; Petron. rec. F. Bücheler ed. mai., praef. pag. XIII sq. (cod. L.); Ch. Beck, The Manuscripts of .... Petronius .... collated, 1863, pag. 16 sqq. Bücheler in Philologo XX (1863) p. 728.
f. 45′ **Excerpta ex Vocabulario Latino-graeco.**
Inc. *Alipe σίχαρ*. Fin. *galliculae τροχάδες*.
f. 46—47′ **Vita Vergilii a Foca Grammatico urbis Romae versibus edita** (= Scaliger in Catalectis Virgilii (1595) p. 135). Desinit in: *Obtulit hic laudes, quas secula nulla silescant* (ib. p. 139 med.).
f. 41—64 **Glossarium latinum,** q. d. **Glossae Isidori.** Inc. *Applare — cochlear.* Fin. *Zanga — pellis. Acro nigris medium impediit crus pellibus.*
Cf. G. Loewe Prodromus p. 23 sqq. G. Goetz in Ber. ü. d. Verh. k. sächs. Ges. d. Wiss. Leipzig, Phil. hist. Cl. XL (1888) p. 219 sqq.; eundem in Ind. Schol. hib. Ienensi 1889 p. IV. Corpus Glossar. lat. ed. Goetz V (1894) p. XXXII sqq., 589 sqq.
f. 64′ **Excerpta ex Acronis Commentario in Horatium.**

f. 65—69 **Iuridicarum vocum Explanatio.** Inc. *A aut.*

Primus, ex huius codicis apographo ut videtur, edidit Fr. Lindenbrogius in M. Valeri Probi de notis... libello (1599) p. 176—191. cf. Grammatici lat. ed. H. Keil IV p. 287.

f. 69 **Inscriptio:** „ex veteri lapide terminali adducitur ab auctoribus de limit. agrorum manuscriptis penes Petr. Scriverium nostrum." (Scriverii codex est Arcerianus nunc Guelpherbytanus de quo vide supra ad 56 A).

f. 69′ **Petronii Arbitri fragmentum 29:** *Fallunt nos oculi* (= Riese, Anthologia n°. 650). Descripsit Scaliger incertum ex quo codice; non enim — ut Bücheler perhibet — ex cod. nunc Leidensi Vossiano L. F. 111 fol. 38 qui vs. 4 habet *Detritis,* non, ut Scaliger, *Attritis.*

Adscripsit Scal. locum Sexti Emp. I in comm. Petronianis citatum: ἀντιτίθεμεν .... ἐγγύθεν δὲ τετράγωνος.

Cf. Scaligeri Append. Virg. pag. 238 ed. Lind.; Anth. Lat. ed. Burm. III, n°. 131; Petron. rec. Bücheler ed. mai. pag. 217, fragm. XXIX; Poet. Lat. min. ed. Baehrens IV p. 109.

f. 70 **Chaldaeorum et Assyriorum Characteres.**

f. 70′ **Characteres Aegyptiorum.**

f. 71 **Ciceronis Epistola ad Veturium (= Synonymorum** initium).

f. 71—71′ **Carmina Latina:**

„De Compoto." *Me legat, annales cupiat qui noscere menses* cet.
Exurgens Chelas Aries demergit in ima cet.
Bissex signiferae numerantur sidera sphaerae cet.
Ad Boreae partes Arcti vertuntur, et Anguis cet.

(= Riese, Anthologia II n°. 676—679).

Cf. E. Baehrens in Rhein. Mus. XXXI (1876) p. 98.

f. 72—90 **Epitome Glossarii Latino-graeci** scil. **Glossarium Philoxeni** q. d. a Scaligero excerptum e codice olim S. Germani Parisiensi, nunc deperdito, cum emendationibus eiusdem.

Incip. *Abambulo* κατ' ἰδίαν περιπατῶ.

Desin. *uxorius* γυναικομανής, γυναικοκρατούμενος, ὁ τὴν ἰδίαν γυναῖκα φιλῶν.

Descripsit P. Burmannus in cod. nunc Leidens. Burm. 4°. n°. 5 fasc. 7.

Cf. Corpus Gloss. lat. ed. Goetz II p. XVI. Loquitur de hoc codice Scaliger in notis ad Festum, post M. Verrium Flaccum editum, p. XV edit. 1575.

f. 90—92′ **Glossarium Graeco-latinum** ex praecedenti glossario excerptum, permutato inter se lemmatum et interpretamentorum ordine. Inc. ἀροτρίασις *cuma.* Des. ψηρτιᾷ *burdit* γαυριᾷ.

f. 92′—95 **Tractatus de Manumissionibus,** qui legitur in Pseudodositheanis Interpretamentis, latine et graece; descriptus ut videtur ex codice Puteano nunc Parisino lat. 6503. Inc. *Iuris civilis* .... Δικαίου πολιτικοῦ.

Fragmentum veteris Iurisconsulti... ed. M. Röver (1739) praef. p. **2. Dosithei Magistri Interpretament. lib. III. ... ed. E. Böcking (1832) p. XXI. A. Boucherie in Notices et Extraits XXIII : 2 p. 495, 525, 528. Corpus Glossariorum lat. ed. Goetz III p. XIII.

f. 95′—106′ **Inscriptiones Latinae in Gallia meridionali repertae.**

f. 107 **Theocriti Idyll. 28 vers. 26—40.** *Ἐν τοῖς παιδικοῖς Θεοκρίτου ταῦτα λείπει εὐθὺς μετὰ τὸν ἔσχατον στίχον, οὗ ἀρχὴ „ἀλλὰ πέριξ."*
f. 107′—126 **Leges Mosaicae collatae cum Corpore Iuris Civilis.**
f. 126′ **Novella 138.**
f. 127—127′ **Sulpicii Luperci Servasti iunioris Carmina** (= Riese, Anthologia II n°. 648, 649).
f. 128—129′ **Inscriptiones Latinae.**
f. 130 vacat.
f. 131—132′ **Excerpta ex Opere geographico Artemidori.**
Inc. *τῶν δ' ἐνοικούντων* (= Geographi graeci minores ed. C. Müller, I p. 99—105).
f. 132′—135′ **Excerpta ex Theophane, Theophylacto, Olympiodoro, Conone, Ptolemaeo.**
f. 136 **Inscriptio Graeca.** Inc. *Ἀλλαριωτᾶν οἱ κόσμοι* (C. I. G. 2557 B).
Cf. E. Ziebarth, Heinrich Lindenbruch und Joseph Justus Scaliger (Festschr. Wilhelms-Gymn. Hamburg, 1905) p. 88.
f. 136′—138′ **Excerpta ex Interprete Statii Thebaidos et Achilleidos** (ad edit. Tiliobroganam a. 1600, ut videtur).
f. 139 **Glossarium Latinum.** Inc. *Condiarum. Aerarium, fiscus.* Fin. *Bargila. Mantica.*
f. 139′ **Glossarium Latinum.** Inc. *Absternit. Abicit, repellit.* Fin. *Tragum. Genus piscatoriae.*
Ed. Goetz in Corp. Glossar. lat. V, p. 613 sq.
f. 140—140′ **Inscriptiones Latinae** „ex Gulielmi Cambdeni Britannia."
f. 141—144 **Epistolae Graecae: Iuliani—Basilio** (= Epistolographi Graeci ed. Hercher p. 388. Migne P. G. 32 p. 341). **Basilii—Iuliano** (= Migne ll. p. 344); **Galli—Iuliano** (= Hercher ll. p. 390).
f. 144′ **Inscriptiones Latinae.**
f. 145′ **„Alphabetum Geticum"; „Oratio Dominica"** gothice sed litt. latinis scripta. Iterantur haec
f. 146′ et additur **Inscriptio Evangelii sec. Marcum.**
f. 147—148 **Alphabetum Gethicum; Inscriptio Evangelii sec. Marcum; Oratio Dominica; Salutatio Evangelica; Canticum Virginis; Canticum Simeonis,** gothice. Cant. Virg. habet versionem latinam interlinearem. Descripsit Scaliger ex cod. Vulc. 92 C I. (Cf. Codices Vulcaniani p. 34).
f. 149—153′ **„Germanici Arateorum variae lectiones ex pervetusto cod. maiusculis literis exarato."** Interposita:
f. 150—151 **Fragmenta Saturnalium Macrobii** ex manuscripto Cantabrigensi.
f. 154—164 **„Emendationes Arateorum Germanici Caesaris ex pervetusto et luculento codice."**
Cf. Germanici Aratea ed. A. Breysig (1867) p. xix.
f. 164′—166 **Inscriptiones Latinae.**
f. 166′—170′ **Glossarium Latino-arabicum.** Inc. *Admiraculum* تعجب. Des. *Zimbri* اكليل الشعراء.
Vocabula latina edidit B. Vulcanius in Thesauro utriusque linguae p. 701—710.
f. 171—172 **Vocabula Turco-graeca cum explicatione Latina;** nonnullis adscriptae sunt Explic. Gallicae aut Germanicae.

Excerpta videntur ex M. Crusii Turcograecia. Inc. *σαλβέρι, χαλινάρι frenum.*
f. 173′—176′ **Inscriptiones Latinae.**
f. 177′—178′ **Excerpta ex Gulielmo Cambdeno.**
f. 179—180 **Voces Graecae** ordine alphabetico, quibus praescripta **Versio Latina.** Inc. *Balatro.* Ἄσωτος.
f. 180′ **Voces Latinae cum versione Graeca.**

Scal. 62. Chart. saec. XVI, 47 fol. 4°.
I. I. Scaligeri Carmina Graeca Latine versa et Latina Graece reddita, autographa.
f. 1—24′ Orphei Hymni, lat. Subscr. „Initiorum Orphei vatis vetustissimi finis. Anno Domini 1562. Ego I. S. vertebam intra quinque dierum spatium". Edita in Scaligeri Poemata 1615.
f. 25—47 Poetae latini, graece versi, Catullus, Propertius, Horatius, Psalmi, Petrarca, cet. Omnia fere edita l.l.
f. 41′—43 Sunt Notae ad Orpheum, ibi in parte tertia p. 180—183 editae.
f. 45 est Epistola autographa Sc. Sainte Marthe ad Scaligerum d.d. 12 Aug. s. ind. anni, gallice, inedita quod sciam.

Scal. 63. Chart. saec. XVI, 13 fol. 4°, quadripartitis paginis.
Glossaria duo Latino-graeca. Apographum codicis Puteani nunc deperditi, factum a Carolo Labbaeo a° 1600.
f. 1—3′ **Glossarium Latino-graecum** — sed graeca latinis literis scripta sunt — quod sub nomine „Glossarum Puteanarum" edidit Götz in Corpore II p. 533. Inc. *Ab abs apo.* Fin. *Inlustris claris.*
f. 3′—13 **Glossarium Latino-graecum** — sed graeca literis latinis scripta — q. d. **Servii Grammatici Glossae.** Inc. *M. as assanon assis.* Fin. *Puteal peristomis fleatos.*

Subscr. „huc usque p' αΠΙΝ XII milia. Explic(it) feliciter Servii Grammatici. Ex ms. bibliothecae V. C. Cl. Puteani anno 1600 Iulii die 23, Carolus Labbaeus".

Cf. F. Oehler in Rhein. Mus. XVIII (1863) p. 253—261. Rudorff in Abh. k. Akad. Wiss. Berlin 1865 p. 193. Loewe, Prodromus p. 201, 2. Corpus Glossar. lat. ed. Götz II p. xxxv.

Scal. 64. Membr. saec. XIV, 132 fol., 150 × 90. Quatern. et quiniones. In fine folia nonnulla desecta.
Tabulae astronomicae. Usus est librarius coloribus rubro, caeruleo, nigro ad singula distinguenda. Sunt inter ceteras tabulae ad latitudinem Toleti, Cremonae, Tolosae, Cordubae accommodatae.
f. 1: „Charle Labbé."

Scal. 65. Chart. saec. XVI, 112 fol. 4°. Inter 107 et 108 unum folium evulsum.
Glossarium Graeco-latinum. Praecedunt
f. 2—8′ Praepositiones, Coniunctiones, Numeralia cet.

Inc. 'Εν [i]n, *in compo(sitio)ne cu(m) v(er)bo s(ignific)at intus & co(n)st(ru)it(ur) s(em)p(er) cu(m) dativo.* Glossarium alphabeticum incipit f. 9: 'Αάζομαι [n]*oceo.* Finis *ὤψ, ὠπὸς aspectus.*

Scal. 66. Membr. saec. XIV. Constat 3 partibus.

I. f. 1—8. 120 × 90, bipartitis paginis 25 lin.; litt. init. coloratae.

f. 1—7 **Regulae ad inveniendum cyclum solarem, concurrentem, novam lunam** cet. Inc.: *Ad habend(um) ciclum solarem sive l(ite)ram d(omi)nicalem* cet. Finis: *& hec de utiliorib(us) q(uae) (con)sid(er)at (com)potista parisius inchoata anno d(omi)ni* 1289° *brunsvich (con)su(m)mata ad insta(n)cias quor(un)d(am) meor(um) sp(eci)aliu(m) amicor(um) q(ua)ntu(m) declivitas mei ingenioli collig(er)e suppetebat. & hec dixisse sufficiant a me.*

f. 7—8′ Alia manu:

Versus ad inveniendum intervallum a die nativitatis usque ad quadragesimam, inde ab anno 1284, continuati ab altero usque ad annum 1410. Incip.

Replet doctrinis placidos clemens dominator cet.

II. f. 9—38. 120 × 85, bipartitis paginis 24 lin.; litt. init. coloratae.

f. 9—37 **Novus Computus Ioannis de Saxonia.**

Subscr. „Mil x(rist)i tria ccc diffalcatis trib(us) inde
Saxo Ioh(ann)es decrevit temp(or)is annes
Hinc poscens am(en) s(ibi) dedat ut opitulamen
D(om)ni sectari post hec thronum speculari."

f. 38′ Recentiore manu: **Canones, aureus numerus, indictio** cet.

III. f. 39—48. 125—150 × 115, bipartitis paginis, litt. init. color.

f. 40—47 **Petri de Dacia Kalendarium cum Canonibus duobus super id.** Subscr. „Explicit secundus canon mag(ist)ri pet(ri) de dacia d(i)c(t)i philomena sup(ra) k(a)l(endariu)m suu(m) ab eo noviter co(m)pilatum". Praecedit f. 39′ manu recentiore „Canon sup(ra) k(a)l(endariu)m mag(ist)ri petri de dacia d(i)c(t)i phylomena."

f. 47′ et 48 **„Regule de die pasce"** et **Versus** similem materiam tractantes; manu recentiore.

Scal. 68. Membr. saec. XIV, 120 × 90, 73 fol. 27 lin. Seniones cum reclam. Tituli et litt. init. rubrae.

Fol. 61—64 scripsit manus coaeva aut paulo recentior; f. 64′—fin. manus saec. XVI.

Roberti Grosseteste Episcopi Lincolniensis Tractatus de Oculo morali cum duobus indicibus:

f. 64′—69′ I o a n n i s d e S p i n e l l o I n d e x a l p h a b e t i c u s cui subscriptum: „Explicit tabula sup(er) libello de oculo morali qua(m) (com)ple(vit) f(rate)r I o. d e S p i n e l l o, supp(ri)or con(ventus) p(ar)is(iensis) ord(inis) s(an)c(t)i aug(ustini) bone memo(rie). Orate d(eu)m p(ro) eo q(uia) vale(n)s religios(us) fuit. Roge(mus) (er)g(o) d(eu)m p(ro) eo, ut ip(s)e vice versa int(er)pellet p(ro) nob(is)."

f. 70—71 I n d e x s e c u n d u m c a p i t a.

Scal. 69. Membr. saec. X, 140 × 60, fol. 87 lin. 23. Primus ternio, ceteri quaterniones. Tituli colorati. In fine unum fol. deest.

Aethici Istrici Cosmographia. Desinit in verbis § 112 *quos nos indaganter* (= p. 84 ed. Wuttke).

Cf. d'Avezac Mémoire sur Ethicus in Mémoires présentés p. divers savants à l'Académie d. Inscr. et Belles Lettres I[e] Serie II (1852) p. 234. Inde Wuttke in Aethici edit. (1853) p. cxxvi. Vid. Pertz de Cosmographia Ethici ll. III p. 126.

Scal. 70. Membr. saec. XII, 125 × 70, 112 fol. 18 lin. Tituli et litt. init. rubrae. Quaterniones. Post f. 28 quatuor folia exsecta, totidem post f. 32.

f. 1—8′ **Kalendarium.**

f. 9—28′ **Excerpta chronologica.** In fine addita sunt: „De dece(m) plagis egipti" et Solutio Problematis de Candido et Nigro:

Bis duo na(m) nivei p(re)sunt et quinq(ue) nigelli cet.

(= Baehrens P. L. M. V p. 372. Nuper hanc materiam tractavit M. Manitius in N. Archiv Ges. ält. d. Gesch. XXXVI (1910) p. 68.)

Desinit in medio tractatu „De mensibus anni."

f. 29—109 **Opus liturgicum.** Inc. *De tonsura clericorum. Cleros grece latine d(icitu)r sors v(e)l hereditas d(omi)ni* cet.

Huic se adiungunt:

f. 109—111′ **Notitia Galliarum.**

Cf. Chronica minora ed. Th. Mommsen (M. G. H.) I p. 566 n°. 37.

f. 111′—112′ **Nomina omnium provinciarum ex Polemii Silvii Laterculo,** usque ad *Paflagonia Ar*[*menia minor* (= Mommsen ll. p. 541). Cetera perierunt.

Scal. 71. Graec. Chart. saec. XVI, 92 fol. 8°. Quatern. numerati. Scripsit Georgii Hermonymae discipulus quidam, secundum Henricum Omont in Bull. Soc. de l'Histoire de Paris XIII (1886) p. 112.

f. 1—53′ **Hippocratis Aphorismi.**

f. 54—56 vacant.

f. 57—91′ **Eiusdem Prognosticon.**

f. 92 *Περὶ τῆς ᾗ χρᾶται Ἱπποκράτης διαλέκτου.* Sunt 17 regulae grammaticae.

Cf. H. Diels, die Hss. der antiken Aerzte, Griech. Abt. (Abh. k. Preuss. Akad. Wiss. 1905/6) p. 5 et 13.

In int. involucro Alexis Gaudinius nomen suum inscripsit; f. 1, Io. Capella, qui et paucas notas in margg. adscripsit.

Scal. 72. Chart. saec. XVI, 45 fol. 12°. f. 33—45 scripta eadem manu qua cod. Scal. 76 f. 39—60.

f. 1—8′ **Excerpta ex Fr. Borgiae tractatu qui dicitur Collyrium spirituale.** In fine mutilus.

f. 9—45′ **Alia excerpta ex Scriptoribus moralibus.**

Scal. 73. Chart. saec. XVI, 24 fol. 8°.

L. Caeli Firmiani Lactantii Divinarum Institutionum Variae lectiones e codd. Buslidiano, Caesaraugustano (quos duos contulerat A. Schottus), Lipsiensi, Palatino et editt. Veneta, Romana; manu ignota.

Videtur fuisse F. Nansii, a cuius manu est titulus f. 1.
Emptus codex in auctione bibl. N. Heinsii, an. 1682 Catal. Theol. 8°. N°. 1079 p. 114; errore igitur inter Scaligeranos relatus.

Scal. 74. Ross. Membr. saec. XIV(?) 155 × 90, 200 fol. 22 lin. Quaterniones. Litt. init. rubrae.
Consultationes piae Anachoretarum, Rossice.

Scal. 75. Chart. saec. XVI, 70 fol. 8°.
f. 1—67 **„Annotationes in Sermones Horatii et eiusdem de Arte poetica Anno 1534 Parrhisiis calamo excepte Barptolomeo Latomo Trevirensi in collegio Barbare ibidem publice legente."**

Cf. L. Roersch in Bull. de l'Acad. Roy. de Belgique 3e Série, XIV n°. 7 (1887) p. 19, 37 sqq.; E. Wolff, Un Humaniste Luxembourgeois au XVI Siècle. I p. xvi in Progr. Athenée Luxemb. 1902.

f. 67′—70′ **Excerpta.**
f. 70 Possessoris nomen „Michaelis Bigghe."

Scal. 76. Chart. saec. XVI, 60 fol. 12°.
f. 1—38 **Annotationes ad Scriptores classicos.**
f. 39—60′ **Excerpta ex Scriptoribus moralibus.** Eadem manu qua cod. Scal. 72 f. 33—45.

Scal. 77. Chart. saec. XVI, 52 fol. f°. Scripsit Scaliger.
f. 1—32′ **Scaligeri Indicis in Gruteri Inscriptiones fragmenta.** (Vid. supra p. 2 Cod. Scal. 11).
f. 33—52′ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΣΥΝΑΓΩΓΗ, usque ad Olympiad. σκθ′ (= Eusebius in Thesauro Temporum Scaligeri p. 317—346).

Inter Scaligeranos non recensentur codices, quos, licet ab ipso descripti sint vel in eius bibliotheca fuerint, non tamen constat ab eo legatos esse, sed qui aliis viis in bibliothecam Leidensem illati videntur. Duo autem sunt inter codices Bibliothecae Publicae Graecae, qui cum ceteris legati, lapsu temporis aberraverunt; sunt autem

Bibl. Publ. Graec. 11. Graec. chart. saec. XVI, 8 fol. f°; scripsit Scaliger.
Ioannis Grammatici Gazaei Descriptio tabulae mundi.

Edid. I. Rutgersius in Variarum lectionum ll. VI p. 95 sqq.; cf. Io. Gazei Descriptio rec. E. Abel p. 4.

Catal. Bibl. Leid. 1716 p. 334 n. 11.

Bibl. Publ. Graec. 67 N. Graec., chart. saec. XVI, 35 fol. 4°.
„Compendium regum Persarum, Aegyptiorum, Iudaeorum atque etiam Romanorum initia Chronographiae". Descr. ex exemplari mutilo.
f. 1: „Ex arca I. Schalig."
Catal. Geel n°. 65.

Inter codices orientales quos Scaliger Bibliothecae Lugduno-Batavae legavit, duo sunt, qui in hoc quoque catalogo describendi videntur, alter Latino-arabicus, Graeco-arabicus alter.

Scal. or. 231. Saec. XI, 170 × 130, fol. 145 lin. 22. Constat fasciculis 14 foliorum, qui singuli primum et ultimum, item duo media folia membranacea, cetera chartacea habent. Tituli colorati

Glossarium Latino-arabicum, Latina vocabula literis Visigothicis scripta.

Fuit Guilielmi Postelli, post Fr. Raphelengii.

Cf. Catalogus codd. arabicorum bibl. Acad. Lugd. Bat., ed. 2, auctt. M. J. de Goeje et M. J. Houtsma I (1888) p. 77.

Totum codicem edidit C. F. Seybold s. v. Glossarium Latino-arabicum cet., in Zschr. f. Assyriologie, Ergänzungsh. 15—17 (1900).

Scal. or. 243. Chart. saec. XIII, 145 × 90, 278 fol. 18 lin. Quiniones, tituli rubi.

Lectiones inde a dominica palmarum usque ad sabbatum post resurrectionem, Graece, litt. uncialibus scriptae, cum versione Arabica.

Cf. Catalogus codd. orientalium bibl. Acad. Lugd. Bat. vol. V, auct. M. J. de Goeje (1873) p. 78.

Nov. Test. Gr. ed. Wetstein I (1751) prol. p. 63. J. D. Michaelis, Inleiding in de godlijke Schriften I : 2 p. 1073. N. T. Gr. ed. D. I. I. Griesbach (1806) II praef. XVII n°. 1, XXVII n°. 1. J. Dermout, Collectanea critica in N. T. (Diss. Leiden, 1825) p. 15. F. H. A. Scrivener, A plain Introduction[3] (1883) p. 280. N. T. Gr. rec. Tischendorf, ed. 8 mai., Prolegomena scr. C. R. Gregory (1894) p. 695 n°. 6.

Libri typis impressi cum annotationibus manuscriptis Scaligeri, fere omnibus autographis.

Achilles Tatius, de Clitophontis et Leucippi amoribus, Longus Sophista, de Daphnidis et Chloes amor., Parthenius, de amat. affectibus (Heidelberg., ex off. Commeliniana, 1601).

Aeschylus, Tragoediae, cura P. Victorii (Genevae, Stephanus, 1557).

[Anthologia Graeca] Florilegium diversorum epigrammatum cet. (Genevae, H. Stephanus, 1566).

Aretaeus Cappadox, Aetiologica cet. (Aug. Vindelic., 1603).

Ausonius, D. Magnus, Opera, rec. I. Scaliger (Heidelb., 1588).

Canter, Gul., Novarum lectionum ll. VII. Ed. 2. (Basileae, 1566) et Alterum ex. in quo apographum Scaligeri notarum.

Idem. Ed. 3. (Antverpiae, 1571). Scaligeri notae manu P. Burmanni sec.

Catullus, Tibullus, Propertius (Antverpiae, 1569).

Celsus, Corn., De re medica ll. VIII (Lugd. Bat. 1592).

Charisius, Fl. Sosipater, Artis grammaticae ll. V ed. G. Fabricius (Basileae, 1551) et Alterum ex. in quo harum not. apogr. manu E. Scheidii et Schultensii.

Cicero, M. T., Epistolae ad. T. Pomp. Atticum, studio M. Bosii (Ratiasti Lemovicum, 1580).

Cicero, M. T., De legibus, c. comm. A. Turnebi (Paris., 1552).

Cicero, M. T., de Philosophia, pars I, i. e. Acad. Quaest. cet. ex cast. I. Boulierii (Lugd., 1560).

Claudianus, Cl., Th. Pulmanni diligentia e vetustis cod. restitutus (Antverpiae, 1596).

Codinus, G., Selecta de originibus Cpolitanis, ed. G. Dousa (Heidelb., ap. H. Commelinum, 1596).

Codinus, G., De officialibus palatii, ed. F. Iunius (Heidelb., ap. H. Commelinum, 1596).

Diogenes Laertius, De vitis cet. cum ann. H. Stephani (Genevae, H. Stephanus, 1570).

Dionysius Alex. et Pomp. Mela, Situs orbis descriptio (ap. H. Stephanum, 1577). Scaligeri notae manu L. C. Valckenaer].

Dioscorides, Pedacius, Opera, Graece cur. Fr. Asulano (Venetiis, Aldus 1518).

Epigrammata Graeca selecta ex Anthologia, interpr. H. Stephano (ap. H. Stephanum, 1570).

Epiphanius, S., Contra octaginta haereses opus cet. (Basileae, 1574).
Eunapius, De vitis philosophorum H. Iunio interpr., cet. (Heidelberg., ap. H. Commelinum, 1596).
Festus, vid. Perotti Cornucopia.
Heliodorus, Historiae Aethiopicae ll. X, ed. V. Obsopaeo (Basileae, 1534).
Herodotus, Libri IX, cura Ioach. Camerarii (Basileae, 1541).
Hesychius, Dictionarium (Venetiis, Aldus 1524).
Historia Ecclesiastica, Eusebii Pamphili ll. X cet. (Lutet. Paris, 1544).
Hotomanus, Fr., De re numaria populi Romani liber (ap. Io. Durantium, 1585).
Iamblichus, De vita Pythagorae, cet., ed. Io. Arcerius (Lugd. Bat., ap. Commelinum, 1598).
Iosephus, Flav., Opera, cur. A. Peraxylo Arlenio (Basileae, 1544).
Isocrates, nuper recognitus, Alcidamas, cet. (Venetiis, Aldus, 1534).
Lipsius, I., De cruce ll. III, (Antverpiae, 1597).
Lucilius, C., Satyrarum quae supersunt, Fr. Dousa coll. (Lugd. Bat., 1597).
Nicander, Theriaca, interpr. Io. Gorraeo (Paris., 1557).
Nonius Marcellus, De proprietate sermonum, ed. H. Iunius (Antverpiae, 1565) et Alterum ex. in quo Scal. notas descripsit P. Bondam.
Nonius Marcellus, vid. Perotti Cornucopia.
Perottus, N., Cornucopia (duo exemplaria: Venet., Aldus, 1513, et Basileae, 1526).
Phrynichus, Epitomae dict. Atticarum ll. III, ed. D. Hoeschelius (Aug. Vindel., 1601).
Pindarus, Olympia cet. (Genevae, P. Stephanus, 1599).
Plautus, M. Acc., Comoediae, cura Io. Camerarii (Basileae, 1553).
Plautus, M. Acc., Comoediae, op. I. Sambuci (Antverpiae, 1566). Scal. Notae manu H. Commelini et Iani Gruteri.
Polybius, Ex libris P. selecta de Legationibus cet. (Antverpiae, 1582).
Prisciani, Rhemnii Fannii, cet. Libri de nummis, ponderibus cet., ab E. Vineto emend. (Paris., 1565).
Probus, M. Valerius, De notis Roman., ed. F. Lindenbrog (Lugd. Bat., 1599).
Sarayna, Torello, De origine et amplitudine civitatis Veronae (Veronae, 1540).
Sarayna, Torello, Le Historie e Fatti de Veronesi (Verona, 1542).
Seneca, L. Annaeus, Tragoediae, stud. I. Gruteri (Heidelb., Commelin, 1664).
Sidonius Apollinaris, Opera, cast. E. Venetus (Lugduni, 1552).
Silius Italicus, C., De secundo bello Punico, op. D. Heynsii (Lugd. Bat., 1600). Apographum anonymi.

Sophocles, Tragoediae (Genevae, H. Stephanus, 1568).
Statius, P., Sylvarum ll. V, cet. (Lugduni, 1547).
Tertullianus, Q. Sept. Fl., Opera quae adhuc reperiri potuerunt (Franekerae, 1597) et Alterum ex. huius editionis cum apographo notarum Scaligeri manu D. Baudii.
Theocritus, Idyllia, Epigrammata cet. c. Zacharias Calliergus (Romae, 1516).
Thesaurus utriusque linguae, ed. B. Vulcanius (Lugd. Bat., 1600) duo exempl.
Turcograeciae ll. VIII, a M. Crusio edit. (Basileae, 1584).
Ulpianus, Commentarioli (Venetiis, Aldus, 1527).
Valerius Flaccus, C., Argonauticon, cura Lud. Carrionis (Antverpiae, 1566).
Varro, vid. Perottina Cornucopia.
Vitruvius, de Architectura. (Florent., 1522).

Ex Bibl. I. I. Scaligeri, cum not. anonymi:

Cleomedes, Meteora (Burdigalae, 1605).

INDEX.

Auctores.

Anonyma Opera.

I. Ars typographica; Catalogi.

II. Philologia; Grammatica.

III. Literae; Musica.

IV. Historia patriae.

V. Historia exterorum.

VI. Chronologia; Geographia.

VII. Medicina et Res Naturales.

VIII. Ius.

IX. Theologia.

Nomina eorum quibus libri dedicati, ad quos epistolae scriptae vel de quibus agitur.

Initia anonymorum ineditorumve Operum.

Possessores, monasteria, loca ubi codices olim fuerunt.

Scribae.

Sumptibus E. J. BRILL prodierunt:

Codices Manuscripti Bibliothecae Universitatis Leidensis. — I. Codices Vulcaniani. 1910 8°. . . . . *f* **1.50**

Catalogus Codicum Arabicorum Bibliothecae Academiae Lugduno-Batavae. Ed. 2a. 1888, 1907. 8°.

Vol. I. Auctt. M. J. de Goeje et M. Th. Houtsma. „ **9.—**

„ II. pars I. Auctt. M. J. de Goeje et Th. W. Juynboll. . . . . „ **5.60**

Catalogus Codicum Orientalium bibliothecae academiae regiae scientiarum quam, a Clar. Weyersio inchoatum, post hujus mortem absolvit et edidit P. de Jong 1862. 8°. . . . . „ **3.50**

Lugd. Bat. ex typographeo E. J. Brill.